

УДК 504;504.75; 574; 502.5(049.3):(083.97):(083)
№ держреєстрації 0119U102782
Інв. №

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНА УСТАНОВА
«УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ»
(УКРНДІЕП)

61166, м. Харків, вул. Бакуліна, 6, тел./ факс. (057) 702 15 92

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор УКРНДІЕП
д-р геогр. наук, проф.

А. В. Гриценко

12 грудня 2019 року

ЗВІТ

ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ
за темою № 26/1.5-19

«РОЗРОБЛЕННЯ ПОРЯДКУ ЗАЛУЧЕННЯ СПЕЦІАЛІСТІВ І НАУКОВЦІВ
ДО КОНСУЛЬТАЦІЙ З ПРОВЕДЕННЯ
СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ»
(проміжний)

Науковий керівник НДР
зав. лабораторії,
д-р техн. наук, доц.

Л. Я. Аніщенко

2019

Результати роботи розглянуто Вченою радою УКРНДІЕП,
протокол від 12 грудня 2019 р. № 8

СПИСОК АВТОРІВ

Керівник НДР,
зав. лабораторії,
док. техн. наук, доцент

Л. Я. Аніщенко
(вступ, розділи 1.3-2,
висновки, додатки)

Відповідальний виконавець,
старший науковий співробітник

Б. С. Сverdлов
(вступ, розділи 1-2,
висновки, додатки)

Пров. науковий співробітник,
канд. техн. наук

Л. А. Пісня
(вступ, розділи 1-2,
висновки, додатки)

Науковий співробітник

І. В. Барміна
(розділ 1.3, додатки)

РЕФЕРАТ

Проміжний звіт про НДР: 84 с., 5 додатків, 6 джерел.

ГРОМАДСЬКІСТЬ, ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, КОНСУЛЬТАЦІЇ, СПЕЦІАЛІСТИ, НАУКОВЦІ.

Об'єкт дослідження – стратегічна екологічна оцінка (СЕО) документів державного планування.

Мета роботи – підвищення екологічної безпеки проєктованої діяльності на стадії розробки та затвердження планів та програм шляхом гармонізації українського законодавства у галузі охорони навколишнього природного середовища з європейським, зокрема, у частині адаптації системи державного планування та екологічного управління до підходу, прийнятого на рівні ЄС.

Методи дослідження – аналіз законодавчої і нормативно-методичної бази стратегічної екологічної оцінки (СЕО) та документів (порядків), що регламентують залучення спеціалістів та науковців до розробки документації та її аналізу.

Результати та їх новизна – вперше в Україні розроблений Порядок залучення спеціалістів та науковців до консультацій за процедурою СЕО.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1 Визначення.....	7
2 Регулювання проведення консультацій та залучення до них спеціалістів та науковців у Законі України «Про стратегічну екологічну оцінку».....	10
3 Перша редакція Порядку залучення спеціалістів та науковців до консультацій за процедурою СЕО.....	12
Висновки.....	16
Перелік джерел посилання.....	17
Додаток А Українські та зарубіжні документи, які досліджені як аналоги Порядку залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки.....	18
Додаток Б Технічне завдання.....	74
Додаток В Рецензія внутрішня.....	76
Додаток Г Рецензія зовнішня.....	78
Додаток Д Витяг з протоколу засідання Вченої ради УКРНДІЕП.....	80

ВСТУП

Порядок залучення спеціалістів та науковців до консультацій за процедурою СЕО розроблений на виконання Законів України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21.12.2010 № 2818-VI [1], «Про ратифікацію Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті» від 01.07.15 №562-VIII [2].

Роботу виконано відповідно до Плану науково-дослідних робіт науково-дослідної установи «УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ» (УКРНДІЕП) на 2019 р., затвердженого Міністром екології та природних ресурсів України.

У відповідності до Плану та технічного завдання в 2019 році розроблена перша редакція Порядку, яка відповідає положенням Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті від 21.05.2003 [3], директиві 2001/42/ЕС Європейського Парламенту та Ради від 27.06.2001 "Про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище" [4]. У проєкті Порядку використано матеріали Інформаційно-довідкового посібника із застосування Протоколу ЄЕК ООН про стратегічну екологічну оцінку [5] та враховані вимоги статей Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» [6].

Метою розробки є підвищення екологічної безпеки проєктованої діяльності на стадії розробки та затвердження документів державного планування шляхом гармонізації українського законодавства у галузі охорони навколишнього природного середовища з європейським, зокрема, у частині адаптації системи державного планування до підходу, прийнятого на рівні ЄС [4, 5].

Робота є актуальною, оскільки оцінка впливу на стан навколишнього природного середовища діяльності, передбаченої документами державного планування, віднесена до основних інструментів реалізації державної

екологічної політики, визначених у Основних засадах (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2020 року [1]. Крім того, у зв'язку з ратифікацією Україною у липні 2015 р. Протоколу про СЕО [3], виникла нагальна потреба у впровадженні усіх його положень у практику державного планування в Україні.

Порядок спрямований на ефективне застосування положень Протоколу про СЕО [3] та Закону [6] у системі державного планування і екологічного управління, забезпечення сталого розвитку і екологізації економіки шляхом інтеграції природоохоронних, соціальних аспектів в економічний розвиток на національному та регіональному рівнях.

Даний нормативний документ призначений для використання всіма суб'єктами, які є відповідальними за розроблення документів державного планування загальнодержавного та місцевого рівнів, які здійснюють загальне керівництво і контроль за їх виконанням або яким доручено розроблення документів державного планування та проведення СЕО, а також громадськістю, яка бере участь у обговоренні матеріалів СЕО.

При розробці Порядку був проаналізований ряд нормативних документів України та зарубіжжя, у яких регламентувалося залучення фахівців, зокрема, експертів, спеціалістів і науковців, до розробки документів різного рівня та проведення певних процедур (Додаток А). На підставі узагальнення змісту цих документів було розроблено першу редакцію Порядку залучення спеціалістів та науковців до консультацій за процедурою СЕО. Перша редакція не містить положень, які б стосувалися проведення транскордонних консультацій. Висвітлення питань залучення спеціалістів і науковців до транскордонних консультацій передбачено у 2020 р. на стадії підготовки наступної редакції Порядку.

1 ВИЗНАЧЕННЯ

Вплив – будь-яка дія планованої діяльності на навколишнє середовище, яка імовірно викличе негативні наслідки. зміни його стану флори, фауни, ґрунту, повітря, води, клімату, ландшафту, історичних пам'яток, об'єктів культурної спадщини та інших матеріальних активів, здоров'я та безпеки життєдіяльності людей, соціально-економічних, рекреаційних, культурологічних, соціальних та інших умов, що визначають якість життя населення, а також зміни взаємодії між зазначеними компонентами та факторами.

Громадськість – одна чи більше фізичних або юридичних осіб, їх об'єднання, організації або групи;

Громадська участь – процес взаємодії громадськості, чий інтереси можуть бути зачеплені прямими або непрямими наслідками рішення щодо планованої діяльності (заінтересована громадськість), з установою (організацією), відповідальною за прийняття рішення, а також з державними органами різного рівня, які регулюють даний вид діяльності.

Держава походження – держава, під юрисдикцією якої здійснюється розроблення документа державного планування, передпроектна та проектна розробка планованої діяльності, що може завдати транскордонного впливу.

Діяльність планована – будь-яка діяльність, або істотна зміна тієї чи іншої діяльності, що знаходиться на різних стадіях розробки, включаючи документи державного планування, передпроектні та проектні розробки, яка здатна вплинути на навколишнє середовище і вимагає для своєї реалізації прийняття рішення компетентним органом відповідно до вживаної національної процедури.

Документи державного планування – стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них,

які підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

Заінтересовані Сторони – держава походження, зачеплена держава (держави) та заінтересована громадськість, які беруть участь у процедурі СЕО та ОВД згідно з Конвенцією Еспо та Протоколом про СЕО до Конвенції Еспо.

Замовник документа державного планування – орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який є відповідальним за розроблення документа державного планування та здійснює загальне керівництво і контроль за його виконанням, або інший визначений законодавством замовник документа державного планування.

Зачеплена Сторона – держава, яка може зазнати транскордонного впливу діяльності, ініційованої поза її юрисдикцією та планованої на території Сторони походження.

Навколишнє середовище – сукупність природних, соціальних (включаючи середовище життєдіяльності людини) і техногенних умов існування людського суспільства.

Навколишнє природне середовище (довкілля) – сукупність чинників і об'єктів навколишнього середовища, що мають природне походження та/або розвиток.

Навколишнє соціальне середовище – сукупність соціально-побутових умов життєдіяльності населення, соціально-економічних відносин між людьми, групами людей, а також між ними і створюваними ними матеріальними і духовними цінностями.

Навколишнє техногенне середовище – штучно створена частина навколишнього середовища, що складається з технічних і природних елементів.

Наслідки для навколишнього середовища – будь які зміни стану флори, фауни, ґрунту, повітря, води, клімату, ландшафту, історичних пам'яток, об'єктів культурної спадщини та інших матеріальних активів, здоров'я та безпеки життєдіяльності людей, соціально-економічних, рекреаційних,

культурологічних, соціальних та інших умов, що визначають якість життя населення, а також зміни у взаємодії зазначених компонентів та факторів.

Орган влади – орган виконавчої влади, зазначений у статтях 6–8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», який надає консультації відповідно до статті 13 зазначеного Закону.

Оцінка впливу на довкілля (ОВД) – обов’язкова процедура, що передують прийняттю рішень про провадження планованої діяльності, яка справляє значний вплив на довкілля, в Україні врегульована Законом про оцінку впливу на довкілля.

Оцінка впливу на навколишнє середовище (ОВНС) – національна процедура, що проводиться в рамках розробки проектної документації для об’єктів, які відносяться до екологічно небезпечних видів діяльності, але не підпадають під дію Закону про оцінку впливу на довкілля.

Стратегічна екологічна оцінка проєктів документів державного планування (СЕО) – процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров’я населення, виправданих альтернатив та розроблення заходів із запобігання, зменшення та відшкодування можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, розроблення звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби – транскордонних консультацій), врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій у документі державного планування, інформування про затвердження документа державного планування.

Транскордонні впливи – будь-які впливи, не лише глобального характеру, в районі, що перебуває під юрисдикцією зачепленої Сторони (Сторін), викликані запланованою чи реалізованою діяльністю, фізичне джерело якої розташовано повністю або частково у межах району, що підпадає під юрисдикцію Сторони походження.

2 РЕГУЛЮВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ КОНСУЛЬТАЦІЙ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ДО НИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ТА НАУКОВЦІВ У ЗАКОНІ УКРАЇНИ «ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ»

Проведення консультацій у процесі стратегічної екологічної оцінки регламентується у статті 13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Такі консультації надаються органами влади, зазначеними у статтях 6, 7 та 8 цього Закону, а саме, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями (відповідними підрозділами з питань охорони навколишнього природного середовища та з питань охорони здоров'я), органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища та органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони здоров'я.

Предметом консультацій є проект документа державного планування та звіт про стратегічну екологічну оцінку, отримані зазначеними органами влади у встановленому Законом порядку. Консультації полягають у тому, що органи влади у строк, що не перевищує 30 днів з дня отримання, подають Замовнику документа державного планування зауваження і пропозиції до отриманих документів у письмовій формі (ч. 3 статті 13). У разі неподання таких зауважень і пропозицій протягом зазначеного строку вважається, що зауваження і пропозиції відсутні.

Усі зауваження і пропозиції, одержані протягом встановленого у цій статті строку, підлягають обов'язковому розгляду замовником. За результатами розгляду замовник враховує одержані зауваження і пропозиції або мотивовано їх відхиляє (ч. 5 статті 13).

За результатами консультацій замовник готує довідку про консультації, в якій підсумовує отримані зауваження і пропозиції та зазначає, яким чином у документі державного планування та звіті про стратегічну екологічну оцінку враховані зауваження і пропозиції, подані відповідно до цієї статті, а також обґрунтовує обрання саме цього документа державного планування у тому вигляді, в якому він запропонований до затвердження, серед інших виправданих альтернатив, представлених до розгляду. До довідки додаються отримані письмові зауваження і пропозиції. Довідка про консультації є публічною інформацією (ч. 6 статті 13).

У частині 4 статті 13 передбачено, що «за необхідності органи, зазначені у статтях 6, 7 та 8 цього Закону, можуть залучати інші органи виконавчої влади або органи місцевого самоврядування, спеціалістів і науковців до консультацій у строки, які не перевищують строк подання зауважень і пропозицій, передбачений частиною третьою цієї статті». Ніяких інших згадувань та вимог щодо залучення спеціалістів і науковців до консультацій у Законі не міститься.

Таким чином, розроблюваний Порядок є необхідним для практичного застосування відповідних положень Закону.

З ПЕРША РЕДАКЦІЯ ПОРЯДКУ ЗАЛУЧЕННЯ СПЕЦІАЛІСТІВ ТА НАУКОВЦІВ ДО КОНСУЛЬТАЦІЙ ЗА ПРОЦЕДУРОЮ СЕО

3.1 Загальні положення

Цей порядок визначає засади та механізм залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки (СЕО) документів державного планування згідно з Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (далі – Закон).

Положеннями цього Порядку врегульовуються відповідні організаційні та фахові питання для різних рівнів процедури СЕО.

3.2 Мета та завдання

3.2.1 Метою Порядку є забезпечення об'єктивного фахового аналізу звіту про стратегічну екологічну оцінку, врахування результатів громадського обговорення та наукового супроводу консультацій, що проводяться згідно із статтями 12 та 13 Закону, а також транскордонних консультацій, що проводяться відповідно до статті 14 Закону.

3.2.2 Основними завданнями Порядку є:

- визначення наукових засад залучення спеціалістів і науковців до проведення консультацій, передбачених Законом
- врегулювання організаційних питань щодо залучення спеціалістів і науковців до проведення передбачених Законом консультацій органами влади різного рівня;
- врегулювання процедур стратегічної екологічної оцінки у частині залучення спеціалістів і науковців до проведення транскордонних консультацій Україною, як державою походження та зачепленою державою.

3.3 Основні наукові засади залучення спеціалістів і науковців до проведення консультацій зі стратегічної екологічної оцінки

3.3.1 Основними принципами проведення консультацій із залученням спеціалістів і науковців є:

- компетентність та об'єктивність спеціалістів і науковців, які залучаються до консультацій;
- комплексність та всебічність дослідження документів державного планування за критеріями економічної, соціальної та природоохоронної доцільності та ефективності, відповідності нормам чинного законодавства, вимогам екологічної безпеки, забезпечення здоров'я населення тощо;
- врахування світового рівня науково-технічного прогресу, дотримання стандартів ЄС, положень міжнародних угод;
- вивчення громадської думки щодо розроблюваного документу державного планування, її об'єктивна наукова оцінка;
- відповідальність за повноту аналізу поданих Замовником документів та обґрунтованість зауважень та пропозицій;

3.3.2. На виконання вказаних принципів встановлюються такі вимоги до спеціалістів і науковців, які можуть бути залучені до консультацій:

- високий рівень кваліфікації, а саме, наявність спеціальних знань та вищої освіти, відповідно до специфіки документів державного планування, що аналізуються, при цьому особам, які мають вчене звання та науковий ступінь, віддається перевага;
- досвід роботи у відповідній сфері діяльності та професійна репутація.

3.3.3 З метою забезпечення комплексності та всебічності аналізу документа державного планування допускається можливість одночасного залучення кількох спеціалістів і науковців різного напрямку (економічного, правового, технічного, еколого-санітарного тощо).

3.4 Організаційні засади залучення спеціалістів і науковців до проведення консультацій зі стратегічної екологічної оцінки

3.4.1 Залучення спеціалістів і науковців відбувається шляхом укладення відповідним органом влади з кожним спеціалістом або науковцем окремого договору на надання послуг.

Для укладення договору кожний спеціаліст або науковець надає органу влади документи, що підтверджують його відповідність вимогам пункту 3.2 цієї Програми:

1) засвідчені копії документів, що підтверджують наявність вищої освіти та відповідної кваліфікації спеціаліста або науковця (свідоцтво, диплом, посвідчення, сертифікат тощо);

2) лист-довідку з інформацією про діяльність спеціаліста або науковця а (стаж, перелік та опис реалізованих, у тому числі на замовлення органів влади, робіт (наданих послуг) із зазначенням замовників тощо).

3.4.2 Документи або їх копії засвідчуються підписом спеціаліста або науковця. Особа, що підписує документи, несе персональну відповідальність за повноту та достовірність інформації, зазначеної у них.

3.4.3 У договорі на надання послуг у проведенні консультацій вказуються:

3.4.3.1 Сторони договору.

3.4.3.2 Предмет надання послуги.

3.4.3.3 Умови надання послуг (можуть визначатися у Завданні на надання послуг, яке є невід'ємним додатком до договору).

3.4.3.4 Права та обов'язки сторін.

3.4.3.5 Термін надання послуг (як правило, цей термін має відповідати терміну надання консультацій відповідними органами влади).

3.4.3.6 Порядок розрахунків.

3.4.3.7 Умови, що впливають на зміну або припинення договірних відносин, та відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов договору.

3.4.3.8 Інші суттєві умови, які впливають зі специфіки предмета (відповідальність за обґрунтованість зауважень і пропозицій, вимоги до оформлення результатів надання послуг тощо).

3.4.3.9 Право на інтелектуальну власність, що виникає за результатами надання послуг.

3.4.4 При складанні договору оплата визначається за оцінкою необхідного робочого часу, кваліфікацією спеціаліста або науковця і встановлюється у договірному порядку з врахуванням положень, передбачених чинним законодавством.

3.4.5. Фінансування договорів здійснюється за рахунок коштів, передбачених (зарезервованих) Замовником документу державного планування у кошторисі на проведення СЕО, на підставі оформлених актів здавання-приймання послуг за договором.

3.5 Прикінцеві положення

3.5.1 Інформація про прийняття рішення щодо залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення СЕО і результати їх діяльності оприлюднюються на Web-сторінці відповідного органу влади та у засобах масової інформації.

3.5.2 Контроль за виконанням положень Порядку після прийняття рішення щодо залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення СЕО здійснює уповноважений представник відповідного органу влади.

ВИСНОВКИ

1. Робота повністю відповідає затвердженому Технічному завданню.
2. Робота спрямована на зменшення негативного впливу на довкілля та підвищення рівня екологічної безпеки планованої господарської діяльності
3. У положеннях першої редакції Порядку залучення спеціалістів і науковців до проведення консультацій за процедурою СЕО висвітлені:
  - основні принципи проведення консультацій із залученням спеціалістів і науковців;
  - кваліфікаційні вимоги до спеціалістів і науковців, які можуть бути залучені до проведення консультацій;
  - особливості договірних відносин між органом влади та окремим спеціалістом або науковцем, який залучається для проведення консультацій;
  - джерело та умови оплати праці спеціалістів і науковців.
4. Впровадження «Порядку залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки» покращить умови здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки документів державного планування та сприятиме підвищенню якості зазначених документів і збільшенню еколого-економічного ефекту від їх прийняття.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21.12.2010 № 2818-VI – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2818-17>

2. Закон України «Про ратифікацію Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті» від 01.07.15 №562-VIII – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/562-19>

3. Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті від 21.05.2003 – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#n2

4. Директива 2001/42/ЕС Європейського Парламенту та Ради від 27.06.2001 "Про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище" – Електронний документ. – Режим доступу: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&ved=2ahUKewiP7e7kwpffAhXGBiwKHZmtAJcQFjAEegQIBxAC&url=http%3A%2F%2Fold.minjust.gov.ua%2Ffile%2F32990.docx&usg=AOvVaw2_F1GEPmLjJMo52gnm1Y-s

5. Информационно-справочное руководство по применению Протокола ЕЭК ООН по стратегической экологической оценке. ЕСЕ/МР.ЕІА/17 / Европейская Экономическая Комиссия Организации Объединенных Наций, – ООН, Нью-Йорк и Женева, –2014 – Режим доступу: http://www.unecce.org/fileadmin/DAM/env/eia/documents/SEA%20Manual/translations/SEA_Manual_ru_-_with_Health_Annex_16052014_FINAL.pdf .

6. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 р., № 2354-VIII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19>

ДОДАТОК А

ДОДАТОК А.1

ПОРЯДОК

залучення фахівців та технічних працівників для організаційного, правового, технічного забезпечення здійснення повноважень виборчих комісій під час підготовки та проведення місцевих виборів

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0262359-15>

1. Цим Порядком регулюються питання залучення фахівців та технічних працівників для організаційного, правового, технічного (крім надання транспортних послуг) забезпечення здійснення повноважень Центральної виборчої комісії та територіальних виборчих комісій під час підготовки і проведення виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, міських, районних у містах, сільських, селищних рад, сільських, селищних, міських голів та старост сіл, селищ (далі - місцеві вибори).

2. Для організаційного, правового, технічного забезпечення здійснення повноважень Центральної виборчої комісії та територіальних виборчих комісій, передбачених Законами України "Про Центральну виборчу комісію" та "Про місцеві вибори", під час підготовки та проведення місцевих виборів можуть залучатися відповідні фахівці та технічні працівники (далі - залучені працівники).

3. Гранична чисельність залучених працівників становить для:

1) Центральної виборчої комісії - не більше 85 осіб;

2) територіальних виборчих комісій:

виборчої комісії Автономної Республіки Крим - не більше 5 осіб;

обласних виборчих комісій - не більше 5 осіб;

районних виборчих комісій - не більше 8 осіб;

Київської міської виборчої комісії - не більше 10 осіб;

Севастопольської міської виборчої комісії - не більше 5 осіб;

міських (міст обласного значення, міст республіканського в Автономній Республіці Крим значення) виборчих комісій - не більше 8 осіб;

міських (міст районного значення, міст, які входять до складу інших міст) виборчих комісій - не більше 5 осіб;

районних у містах виборчих комісій - не більше 5 осіб;

селищних виборчих комісій - не більше 3 осіб;

сільських виборчих комісій - не більше 2 осіб.

{Підпункт 2 пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою Центральної виборчої комісії № 538 від 06.11.2015}

4. Територіальна виборча комісія на підставі граничної чисельності, зазначеної в підпункті 2 пункту 3 цього Порядку, на своєму засіданні приймає рішення про затвердження переліку посад та чисельності залучених працівників для роботи в цій комісії.

5. Залученими працівниками не можуть бути члени виборчих комісій, кандидати в депутати, кандидати на посаду сільського, селищного, міського голови, старости села, селища, їх довірені особи, представники в територіальній виборчій комісії, уповноважені особи місцевих організацій політичних партій, які висунули кандидатів у депутати в багатомандатному виборчому окрузі, офіційні спостерігачі, державні службовці, посадові та службові особи органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, військовослужбовці, працівники судів та правоохоронних органів.

6. Із залученими працівниками територіальна виборча комісія укладає цивільно-правовий договір за встановленою формою (додаток 2).

7. Для укладання цивільно-правового договору залучений працівник подає до виборчої комісії:

копії сторінок паспорта громадянина України, на яких зазначені прізвище, ім'я, по батькові, дата та місце народження, серія, номер паспорта, коли і ким виданий паспорт, відмітка про реєстрацію місця проживання;

копію довідки про реєстраційний номер облікової картки платника податку (серія та номер паспорта - для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття такого номера та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті);

копію документа про освіту (спеціальність, кваліфікацію), якщо робота потребує спеціальної підготовки або кваліфікації.

8. Виконання робіт, пов'язаних з підготовкою і проведенням місцевих виборів, особами, визнаними в установленому законом порядку безробітними, не є підставою для зняття цих осіб з обліку в державній службі зайнятості як таких, що шукають роботу, або для припинення виплати їм допомоги по безробіттю та інших видів допомоги.

9. Оплата праці осіб, які залучаються до роботи в комісії, не може бути підставою для скасування, обмеження або зменшення їм та членам їхніх сімей, які проживають разом з ними, будь-яких видів соціальних виплат, пенсій, субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг.

10. Залученим працівникам видається довідка про надання ними послуг відповідним виборчим комісіям під час підготовки та проведення місцевих виборів для подання до органів державної служби зайнятості, Пенсійного фонду України тощо за формою згідно з додатком 3.

11. У разі залучення для роботи у виборчих комісіях бухгалтера, касира чи іншого спеціаліста, на якого безпосередньо покладається обов'язок зберігання, перевезення або використання в цих комісіях переданих їм матеріальних цінностей чи коштів, окремо укладається договір про повну матеріальну відповідальність.

12. Оплата послуг залучених працівників здійснюється щомісяця відповідно Центральною виборчою комісією, територіальною виборчою комісією на підставі акта приймання-передачі наданих послуг.

У разі роботи залученого працівника протягом неповного календарного місяця або дострокового розірвання з різних причин цивільно-правового договору оплата здійснюється з урахуванням обсягу наданих ним послуг за цей час.

13. Оплата послуг залучених працівників для роботи в Центральній виборчій комісії здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на здійснення Комісією керівництва та управління у сфері проведення виборів та референдумів у межах фонду оплати праці, передбаченого в кошторисі видатків Центральної виборчої комісії.

Під час підготовки і проведення чергових виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, міських, районних у містах, сільських, селищних рад, сільських, селищних, міських голів та старост сіл, селищ, позачергових і перших виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів оплата послуг залучених працівників для роботи в територіальних виборчих комісіях здійснюється за рахунок коштів відповідного місцевого бюджету, отриманих як цільова субвенція з Державного бюджету України, у межах фонду оплати праці, передбаченого в єдиному кошторисі видатків відповідної територіальної виборчої комісії.

У разі проведення повторних виборів депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад, сільських, селищних, міських голів, старост сіл, селищ, проміжних виборів депутата сільської, селищної ради, позачергових та перших виборів старости села, селища - за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів, передбачених в єдиному кошторисі видатків відповідної територіальної виборчої комісії.

14. Розмір оплати праці залучених працівників для роботи в Центральній виборчій комісії визначається відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 року № 213 "Про розміри та порядок оплати праці спеціалістів, експертів і технічних працівників, які залучаються до роботи у виборчих комісіях по виборах народних депутатів України, комісіях всеукраїнського референдуму для організаційного, правового, технічного забезпечення здійснення повноважень зазначених комісій".

Розмір оплати послуг залучених працівників для роботи в територіальній виборчій комісії не повинен перевищувати розміру місячної заробітної плати члена відповідної виборчої комісії, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 28 липня 2004 року № 966 "Про умови оплати праці членів виборчих комісій, комісій всеукраїнського референдуму".

15. Строки розрахунків за надані послуги визначаються у цивільно-правовому договорі, що укладається виборчою комісією із залученим працівником.

16. Територіальна виборча комісія може виплачувати одноразову грошову винагороду залученим працівникам після встановлення нею результатів відповідних місцевих виборів у межах загальної економії фонду оплати праці, передбаченого єдиним кошторисом видатків територіальної виборчої комісії, за умови стовідсоткового здійснення інших видатків, пов'язаних з підготовкою та проведенням місцевих виборів.

Розмір одноразової грошової винагороди залученим працівникам визначається на засіданні територіальної виборчої комісії за поданням голови комісії залежно від особистого внеску кожного залученого працівника в роботу комісії і не може перевищувати розміру місячної заробітної плати члена відповідної територіальної виборчої комісії, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 28 липня 2004 року № 966 "Про умови оплати праці членів виборчих комісій, комісій всеукраїнського референдуму".

Одноразова грошова винагорода не є обов'язковою виплатою.

17. З усіх нарахованих залученому працівнику виплат здійснюються відрахування обов'язкових платежів у порядку та розмірах, установлених законодавством України.

18. Питання залучення фахівців і технічних працівників для роботи у виборчих комісіях, не врегульовані цим Порядком, вирішуються відповідно до законодавства України.

19. Особи, винні у порушенні цього Порядку, несуть відповідальність згідно із законодавством України.

ДОДАТОК А.2

ПОРЯДОК

залучення педагогічних, наукових, науково-педагогічних працівників та інших фахівців до проведення зовнішнього незалежного оцінювання <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-2015-%D0%BF>

1. Цей Порядок визначає механізм залучення педагогічних, наукових, науково-педагогічних працівників та інших фахівців до виконання робіт і надання послуг, пов'язаних з проведенням зовнішнього незалежного оцінювання (далі - зовнішнє оцінювання).

2. Український центр оцінювання якості освіти (далі - Український центр) або регіональний центр оцінювання якості освіти (далі - регіональний центр) залучає до проведення зовнішнього оцінювання педагогічних, наукових, науково-педагогічних працівників та інших фахівців (далі - працівники).

3. Залучення працівників здійснюється регіональними центрами для роботи у тимчасових пунктах, утворених з метою проведення зовнішнього оцінювання:

1) за пропозиціями навчальних закладів, установ і організацій системи освіти, у приміщенні яких розташовуються пункти реєстрації, - для роботи в таких пунктах;

2) шляхом добору регіональними центрами - для роботи в пунктах обробки;

3) за пропозиціями місцевих органів управління освітою, навчальних закладів відповідно до замовлень регіонального центру - для роботи в пунктах проведення зовнішнього оцінювання та пунктах перевірки.

4. Порядок визначення чисельності працівників, які залучаються для роботи у відповідних пунктах, функції зазначених працівників визначаються регламентами роботи таких пунктів.

5. Залучення працівників для роботи в пунктах реєстрації передбачає:

1) надання керівниками навчальних закладів, установ і організацій системи освіти, у приміщеннях яких розташовуються пункти реєстрації, пропозицій регіональним центрам щодо залучення працівників для роботи в пунктах реєстрації;

2) затвердження керівником регіонального центру списків працівників, які залучаються для роботи в пунктах реєстрації і пройшли відповідну підготовку.

6. Роботу пунктів реєстрації забезпечують відповідальні за пункти реєстрації (одна особа на кожний пункт реєстрації).

7. Залучення працівників для роботи в пунктах обробки передбачає:

1) добір регіональним центром осіб, які мають навички роботи з комп'ютерною технікою;

2) затвердження керівником регіонального центру списків працівників, які залучаються для роботи в пунктах обробки і пройшли відповідну підготовку.

8. Роботу пунктів обробки забезпечують спеціалісти з обробки документів працівників, матеріалів зовнішнього оцінювання, реєстраційних матеріалів.

9. Залучення працівників для роботи в пунктах проведення зовнішнього оцінювання передбачає:

1) формування регіональними центрами замовлення на працівників в розрізі сесій (дат проведення зовнішнього оцінювання) та округів зовнішнього оцінювання згідно з потребою у працівниках на кожен день проведення зовнішнього оцінювання, яка визначається з урахуванням мережі пунктів проведення зовнішнього оцінювання регіональними центрами;

2) надання місцевими органами управління освітою, навчальними закладами пропозицій щодо залучення працівників регіональним центром;

3) затвердження керівником регіонального центру списків працівників, які залучаються для роботи в пунктах проведення зовнішнього оцінювання і пройшли відповідну підготовку, на кожен день проведення зовнішнього оцінювання.

10. Роботу пунктів проведення зовнішнього оцінювання забезпечують:

1) уповноважена особа Українського центру (одна особа на пункт проведення зовнішнього оцінювання);

2) відповідальна особа за проведення зовнішнього оцінювання в окрузі зовнішнього оцінювання (одна особа на кілька пунктів проведення зовнішнього оцінювання, розташованих в одному населеному пункті);

3) відповідальний за пункт проведення зовнішнього оцінювання (одна особа на пункт проведення зовнішнього оцінювання);

4) помічник відповідального за пункт проведення зовнішнього оцінювання (за наявності в пункті не менше п'яти аудиторій);

5) старший інструктор (один на кожну аудиторію з 15 робочими місцями для учасників зовнішнього оцінювання (далі - стандартна аудиторія);

6) інструктор (один на кожну аудиторію);

7) черговий пункту проведення зовнішнього оцінювання (за наявності в пункті чотирьох і менше аудиторій - дві особи; від п'яти до десяти аудиторій - чотири особи; понад десять аудиторій - чотири особи на десять аудиторій та додатково по одній особі на кожні наступні чотири аудиторії, але не більш як вісім осіб у пункті).

11. Забезпечення пункту проведення зовнішнього оцінювання працівниками здійснюється з дотриманням таких вимог:

1) кількість працівників одного навчального закладу в пункті проведення зовнішнього оцінювання, які залучаються до виконання обов'язків старшого інструктора або інструктора, не повинна перевищувати 50 відсотків загальної

кількості працівників, які залучаються для роботи в пунктах проведення зовнішнього оцінювання;

2) добір працівників, які залучаються до виконання обов'язків чергових пункту проведення зовнішнього оцінювання, здійснюється, як правило, з числа працівників не менш як двох навчальних закладів;

3) працівники, які залучаються до виконання обов'язків старших інструкторів, інструкторів, чергових пункту проведення зовнішнього оцінювання з певного предмета, не можуть мати фах та /або здійснювати викладання навчального предмета, з якого проводиться зовнішнє оцінювання;

4) проведення зовнішнього оцінювання в аудиторіях, де здійснюватиметься сурдопереклад, забезпечують старший інструктор і два інструктори, один з яких - сурдоперекладач;

5) проведення зовнішнього оцінювання в аудиторіях на 30 або 45 робочих місць, у яких передбачено розміщення двох або трьох стандартних аудиторій, забезпечують один інструктор і старші інструктори (по одному на кожен стандартну аудиторію);

6) обов'язковою умовою для роботи працівників у пункті проведення зовнішнього оцінювання є проходження інструктажу, про що робляться відмітки на зворотному боці сертифіката та в журналі (довідці) проведення інструктажів.

12. Вимоги до відбору, підготовки та діяльності уповноважених осіб Українського центру визначаються окремо відповідним положенням, затвердженим Українським центром.

13. Залучення працівників для роботи в пунктах перевірки передбачає:

1) формування регіональним центром замовлення на працівників згідно з потребою для перевірки сертифікаційних робіт з навчального предмета, де передбачається використання завдань з розгорнутою відповіддю, яка

визначається з урахуванням кількості зареєстрованих осіб, що бажають взяти участь у зовнішньому оцінюванні;

2) надання місцевими органами управління освітою, навчальними закладами пропозицій регіональному центру;

3) затвердження керівником регіонального центру списків працівників, які залучаються для роботи в пунктах перевірки і пройшли відповідну підготовку.

14. Роботу пунктів перевірки забезпечують:

1) відповідальний за пункт перевірки (одна особа на пункт перевірки);

2) старший екзаменатор (один на кожну аудиторію пункту перевірки);

3) екзаменатор (від 10 до 14 осіб на кожну аудиторію перевірки).

15. Залучення працівників для роботи в пункті перевірки здійснюється з дотриманням таких вимог:

1) добір старших екзаменаторів та екзаменаторів здійснюється з числа педагогічних та науково-педагогічних працівників, які мають фах, що відповідає предмету перевірки завдань з розгорнутою відповіддю;

2) обов'язковою умовою для участі в перевірці сертифікаційних робіт зовнішнього оцінювання з розгорнутою відповіддю є проходження інструктажу, про що робляться відмітки на зворотному боці сертифіката та в журналі (довідці) проведення інструктажів.

16. Залучення працівників, які беруть участь на окремих етапах проведення зовнішнього оцінювання (навчання працівників, створення, рецензування та апробація завдань для сертифікаційних робіт тощо), передбачає:

1) добір Українським центром або регіональним центром працівників, які мають фах або навички роботи, що дає змогу виконувати певні функції;

2) затвердження керівником Українського центру або регіонального центру списків працівників, які беруть участь на окремих етапах проведення зовнішнього оцінювання.

17. Залучення працівників, які беруть участь у роботі колегіальних робочих органів Українського та регіональних центрів з проведення зовнішнього оцінювання, передбачає:

1) добір Українським центром або регіональним центром працівників, які мають фах або навички роботи, що дає змогу виконувати певні функції;

2) затвердження керівником Українського центру або регіонального центру персонального складу колегіальних робочих органів Українського та регіональних центрів з проведення зовнішнього оцінювання відповідно до положень про них.

18. На час залучення до проведення зовнішнього оцінювання за працівниками зберігається місце роботи (посада) та заробітна плата за їх основним місцем роботи.

За основним місцем роботи працівника його керівником повинні бути внесені зміни до графіка роботи на час участі в заходах з підготовки до виконання та безпосереднього виконання обов'язків працівника, який залучається до проведення зовнішнього оцінювання. Зміни графіка роботи здійснюються на підставі особистої заяви працівника, де зазначаються дата, час і тривалість підготовки та виконання обов'язків.

19. З працівниками укладаються цивільно-правові договори.

Такий договір укладається у двох примірниках, один з яких передається виконавцю, а другий зберігається у регіональному центрі, де здійснено його реєстрацію.

20. Для укладення цивільно-правового договору з метою дотримання вимог Закону України "Про захист персональних даних" працівник подає такі документи:

1) копії сторінок паспорта громадянина України, на яких зазначені прізвище, ім'я, по батькові, дата та місце народження, серія, номер паспорта, ким і коли виданий паспорт, відмітка про реєстрацію місця проживання;

2) копію довідки про реєстраційний номер облікової картки платника податку (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття такого номера та повідомили про це відповідний територіальний орган ДФС і мають відмітку в паспорті);

3) копії документів про вищу освіту, науковий ступінь та вчене звання тощо у разі укладення договору про виконання робіт (надання послуг), що вимагають спеціальних знань.

21. За виконання робіт (надання послуг), передбачених цивільно-правовим договором, після оформлення в установленому порядку акта приймання-передачі виконаних робіт (наданих послуг) працівникам нараховується винагорода відповідно до схеми розрахунку оплати праці (винагороди) педагогічних, науково-педагогічних працівників та професіоналів, фахівців, які залучаються до проведення зовнішнього оцінювання та не перебувають у штаті Українського та регіональних центрів, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України.

{Абзац перший пункту 21 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 985 від 18.11.2015 - застосовується з 01.11.2015}

Один примірник акта передається виконавцю, другий зберігається в регіональному центрі, де здійснено оплату згідно із зазначеним актом.

22. Виплата винагороди здійснюється Українським центром або регіональним центром шляхом перерахування коштів через банк на особовий картковий або інший рахунок за заявою працівника.

ДОДАТОК А.3

ПРОГРАМА

залучення фахівців, експертів, експертних організацій до розгляду та участі у вирішенні питань, що належать до повноважень міської ради

[https://www8.city-adm.lviv.ua/inteam/uhvaly.nsf/\(SearchForWeb\)/537441F959F3F787C2257456004D1666?OpenDocument](https://www8.city-adm.lviv.ua/inteam/uhvaly.nsf/(SearchForWeb)/537441F959F3F787C2257456004D1666?OpenDocument)

1. Загальні положення

Програма залучення фахівців, експертів, експертних організацій до розгляду та участі у вирішенні питань, що належать до повноважень міської ради (надалі – Програма) визначає правові, організаційні і фінансові основи регулювання відносин щодо співпраці міської ради та її виконавчих органів з фахівцями, експертами, експертними організаціями при розробці, аналізі розроблених та оцінці ефективності реалізації прийнятих нормативно-правових актів міської ради.

У Програмі терміни вживаються у такому значенні:

експерт – вчені, фахівці, спеціалісти, консультанти, групи експертів, спеціалізовані організації, підприємства, науково-дослідні інститути, науково-експертні центри, вищі навчальні заклади, які залучаються до співпраці;

предмет розробки/об'єкт експертизи – проекти, програми, довгострокові нормативно-правові акти, пропозиції, матеріали різного рівня, які необхідно розробити або щодо яких необхідно провести науково обгрунтований аналіз.

2. Мета та завдання

2.1. Метою Програми є врегулювання відносин, пов'язаних із залученням експертів до розгляду та участі у вирішенні питань місцевого значення, створення умов для підвищення якості нормативно-правових актів, що заплановані до прийняття, або вже прийнятих.

2.2. Основними завданнями Програми є:

2.2.1. Розробка за участю експертів довгострокових програм, інших нормативно-правових актів, що мають стратегічне значення чи можуть суттєво вплинути на розвиток територіальної громади.

2.2.2. Об'єктивне, комплексне дослідження експертами об'єктів експертизи з метою перевірки та оцінки їх відповідності нормам чинного законодавства, сучасному рівню наукових і технічних знань, тенденціям науково-технічного прогресу, вимогам екологічної безпеки, економічної доцільності тощо.

2.2.3. Прогнозування науково-технічних, соціально-економічних, правових та екологічних наслідків реалізації об'єкта експертизи і підготовка обґрунтованих експертних висновків.

3. Механізм залучення експертів та експертних організацій

3.1. Основними принципами проведення розробки чи дослідження об'єктів експертизи є:

3.1.1. Компетентність та об'єктивність експертів, що залучаються міською радою.

3.1.2. Комплексність та всебічність дослідження предмета розробки/об'єкта експертизи для оцінки їх економічної доцільності, відповідності нормам чинного законодавства, вимогам безпеки тощо.

3.1.3. Врахування світового рівня науково-технічного прогресу, норм і правил технічної та екологічної безпеки, вимог стандартів, міжнародних угод.

3.1.4. Вивчення громадської думки щодо предмета розробки/об'єкта експертизи, її об'єктивна оцінка.

3.1.5. Відповідальність за повноту аналізу та обґрунтованість рекомендацій експертизи.

3.1.6. Обов'язковий розгляд та врахування висновків чи рекомендацій експертів при прийнятті, впровадженні або подальшому використанні нормативно-правових актів міською радою.

3.2. На виконання вказаних принципів встановлюються такі вимоги до осіб, які можуть бути залучені як експерти:

3.2.1. Висока кваліфікація, спеціальні знання, вища освіта (залежно від специфіки питань, що розглядаються та вирішуються), при цьому особам, які мають вчене звання та науковий ступінь, віддається перевага.

3.2.2. Досвід роботи у відповідній сфері діяльності та професійна репутація.

3.3. Посадові особи виконавчих органів міської ради та державні службовці не можуть бути залучені як експерти на платній основі.

3.4. Експерти, які залучаються самостійно (не у складі експертної організації), повинні бути зареєстровані в Україні як суб'єкти господарювання згідно з чинним законодавством.

3.5. Комплексність та всебічність дослідження предмета розробки/об'єкта експертизи передбачає можливість залучення міською радою декількох експертів різного напрямку (економічного, правового, технічного тощо) щодо одного предмета розробки/об'єкта експертизи.

3.6. З метою вивчення громадської думки міська рада може замовити проведення соціологічного дослідження щодо конкретного предмета розробки/об'єкта експертизи.

Проведення соціологічного дослідження може бути доручено експертіві, що здійснює розробку (експертизу), або іншим експертам з цього напрямку.

3.7. Рішення про залучення експертів (експертних організацій) до розгляду та участі у вирішенні питань місцевого значення приймається секретарем ради за поданням профільної постійної комісії, оформленим окремим протоколом.

У поданні вказуються: до розробки чи аналізу якого нормативно-правового акта необхідно залучити експертів; опис завдань, які необхідно поставити перед експертами; пропозиції щодо експертів, експертних організацій та термінів виконання.

В окремих випадках (зокрема, при значній сумі запланованих витрат на розробку (експертизу) документів або при розробці/експертизі нормативно-правових актів, що мають стратегічне значення) залучення експертів відбувається на конкурсних умовах.

Організація та проведення конкурсу покладається на управління “Секретаріат ради“. Конкурсна комісія утворюється у складі секретаря ради, заступника міського голови відповідного напрямку, представників профільних постійних комісій, управління “Секретаріат ради“ та профільного департаменту.

3.8. Залучення експертів відбувається шляхом укладення управлінням “Секретаріат ради“, яке виступає замовником, відповідного договору на виконання робіт (надання послуг).

Для укладення договору експерти надають в управління “Секретаріат ради“ документи, що підтверджують його відповідність вимогам пункту 3.2 цієї Програми:

3.8.1. Експерти – фізичні особи надають:

1) засвідчену копію свідоцтва про державну реєстрацію фізичної особи – підприємця;

2) засвідчені копії документів, що підтверджують наявність вищої освіти та відповідної кваліфікації експерта (свідоцтво, диплом, посвідчення, свідоцтво на право проведення наукової та науково-технічної експертизи тощо);

3) листа-довідку з інформацією про діяльність експерта (стаж, перелік та опис реалізованих, у тому числі на замовлення органів влади, робіт (наданих послуг) із зазначенням замовників тощо).

3.8.2. Експерти – юридичні особи надають:

- 1) засвідчену копію свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи;
- 2) засвідчену копію статуту;
- 3) засвідчені копії документів, що підтверджують наявність вищої освіти та відповідної кваліфікації у фізичних осіб, що перебувають у трудових відносинах з експертом чи залучаються на підставі цивільно-правових угод;
- 4) засвідчену копію свідоцтва на право проведення наукової та науково-технічної експертизи (у разі замовлення відповідного виду експертизи).
- 5) листа-довідку з інформацією про діяльність експерта (стаж, перелік та опис реалізованих, у тому числі на замовлення органів влади, робіт (наданих послуг) із зазначенням замовників тощо).

3.9. Документи засвідчуються підписом експерта (посадової особи експертної організації) та скріплюються печаткою. Особа, що підписує документи, несе персональну відповідальність за повноту та достовірність інформації, зазначеної у них.

3.10. У договорі на проведення розробки/експертизи документів вказуються:

3.10.1. Сторони договору.

3.10.2. Предмет роботи (послуги).

3.10.3. Умови проведення.

3.10.4. Права та обов'язки сторін.

3.10.5. Термін проведення.

3.10.6. Порядок розрахунків.

3.10.7. Умови, що впливають на зміну або припинення договірних відносин, та відповідальність за невиконання або неналежне виконання умов договору.

3.10.8. Інші суттєві умови, які впливають зі специфіки предмета (відповідальність за достовірність висновку експертизи тощо).

3.11. Право на інтелектуальну власність, що виникає за результатами розробки документів чи проведення експертизи, належить міській раді або визначається відповідно до договору між замовником та експертом.

3.12. При складанні договору оплата визначається оцінкою робочого часу та кількістю спеціалістів, важливістю розробки/експертизи і встановлюється у договірному порядку з врахуванням положень, передбачених законодавством.

3.13. Фінансування Програми здійснюється шляхом відкриття експертами рахунків у відповідних органах Державного казначейства України та на підставі погоджених з управлінням “Секретаріат ради“ планів використання бюджетних коштів.

4. Очікувані результати

У результаті виконання Програми очікується:

4.1. Розробка ефективних довгострокових програм чи інших документів, що мають стратегічне значення або суттєво впливають на розвиток територіальної громади.

4.2. Приведення у відповідність до сучасного рівня наукових і технічних знань, тенденцій науково-технічного прогресу, вимог екологічної безпеки, економічної доцільності тощо діючих довгострокових програм чи документів, що мають стратегічне значення або суттєво впливають на розвиток територіальної громади.

4.3. Уникнення негативних соціально-економічних, екологічних чи інших наслідків реалізації діючих довгострокових програм або документів, що мають стратегічне значення чи суттєво впливають на розвиток територіальної громади.

5. Прикінцеві положення

5.1. Програма розроблена і фінансується у межах коштів, передбачених у міському бюджеті м.Львова на відповідний рік.

5.2. Контроль за виконанням Програми здійснюють секретар ради, постійна комісія депутатської діяльності та законності, постійна комісія економічної політики і постійна комісія фінансів та планування бюджету.

5.3. Інформація про прийняття Програми і хід її виконання оприлюднюється на Web-сторінці міської ради та у засобах масової інформації.

ДОДАТОК А.4

Соглашение

о порядке привлечения научно-исследовательских организаций и специалистов государств - участников Содружества Независимых Государств к выполнению национальных научно-технических программ

(Москва, 25 ноября 1998 года)

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_891

Государства - участники настоящего Соглашения в лице правительств (далее - Стороны) в целях обеспечения участия научно-исследовательских организаций и специалистов государств - участников Содружества Независимых Государств в выполнении национальных научно-технических программ,

действуя в соответствии с Соглашением о создании общего научно-технологического пространства государств - участников Содружества Независимых Государств от 3 ноября 1995 года,

согласились о нижеследующем:

Статья 1

Определения

Для целей настоящего Соглашения приводимые ниже термины имеют следующие значения:

"национальная научно-техническая программа" (далее - Программа) - научно-техническая программа или самостоятельные разделы научно-исследовательских и опытно-конструкторских работ иной программы, которая выполняется для государственных нужд научными организациями, учреждениями высшей школы и предприятиями независимо от форм собственности при финансовой поддержке из средств государственного бюджета соответствующей Стороны;

"государственный заказчик" - орган исполнительной власти (или иная полномочная организация) Стороны, ответственный за организацию и оплату работ по выполнению Программы, определяющий организацию - заказчика, осуществляющий контроль за подбором организаций - исполнителей и специалистов из других государств, уровнем договорных цен на заказные научно-технические исследования и разработки, расходованием средств, выделяемых на выполнение Программы, приемом выполненных этапов работ Программы и работы по ней в целом;

"организация - заказчик" - научный центр, научно-исследовательская, проектно-конструкторская или иная научная организация, предприятие Стороны независимо от форм собственности и ведомственной подчиненности, являющееся основным исполнителем работ по Программе и выступающее заказчиком выполнения работ на основе договора подряда, договора о совместной деятельности или иного договора (далее - договор) с научными и другими организациями и/или специалистами другой Стороны;

"организация - исполнитель" – научный центр, научно-исследовательская, проектно-конструкторская или иная научная организация, предприятие Стороны, привлекаемое по договору организацией - заказчиком другой Стороны;

"специалист" - ученый или специалист в соответствующей научно-технической или иной области деятельности одной из Сторон, привлекаемый по договору организацией - заказчиком для работы по выполнению Программы в организации - заказчике или по месту своей основной работы;

"научный и/или научно-технический результат" - продукт научной или научно-технической деятельности, содержащий новые научные знания или решения об объекте исследования, зафиксированные на любом информационном носителе.

Статья 2

Сфера применения

Настоящее Соглашение регулирует отношения между организациями - заказчиками, с одной стороны, организациями - исполнителями и специалистами - с другой, при осуществлении сотрудничества по реализации Программы на основе договоров.

Статья 3

Права организации - заказчика

Организация - заказчик имеет право:

- заключать по согласованию с государственным заказчиком своего государства договоры с организациями - исполнителями и/или со специалистами Сторон на выполнение ими научно-технических исследований и разработок, а также других предусмотренных в Программе работ с их оплатой из средств, выделенных на выполнение Программы;

- пользоваться и распоряжаться по согласованию с государственным заказчиком результатами научно-технических исследований и разработок, выполненных в рамках договора, в соответствии с требованиями национального законодательства по вопросам авторского права;

- осуществлять прямой перевод денежных средств (в валюте государства местонахождения организации - заказчика и/или государства местонахождения организации - исполнителя) своим контрагентам по договору в государствах - участниках настоящего Соглашения, выполняющим заказанные ею работы в соответствии с порядком расчетов, установленным в государстве пребывания организации - заказчика.

Статья 4

Права организации - исполнителя и специалиста

Организация - исполнитель и специалист имеют право:

- заключать в соответствии с действующим законодательством своего государства договоры и получать непосредственно от организации - заказчика плату за выполненную работу;

- использовать по согласованию с государственным заказчиком для собственных нужд результаты выполненных ими по договору заказных научно-технических исследований и разработок, если иное не предусмотрено в договоре. Специалисты, являющиеся авторами результатов исследований, подлежащих правовой охране, имеют право на вознаграждение за использование этих результатов в соответствии с законодательством Сторон;

- получать перечисленные прямым переводом денежные средства (в валюте государства местонахождения организации - заказчика и/или государства местонахождения организации - исполнителя) от своих контрагентов по договору от других Сторон за выполненные ими по договору работы в соответствии с порядком расчетов, установленным в государстве пребывания организации - исполнителя и/или специалиста.

Статья 5

Общие условия заключения договоров

1. В договоре определяются следующие условия:

- объем и стоимость подлежащей выполнению работы;
- сроки ее начала и окончания;
- размер и порядок финансирования работ, а также размер и условия оплаты работы (в валюте государства местонахождения организации - заказчика или организации - исполнителя);
- взаимная ответственность сторон договора;

- порядок и условия пользования сторонами договора конфиденциальной информации, ставшей им известной при выполнении договора;

- вопросы использования и охраны прав интеллектуальной собственности;

- способы обеспечения обязательств сторон и другие условия договора.

2. В договоре между организацией - заказчиком и специалистом в случае выполнения им работы в организации - заказчике при необходимости дополнительно определяются продолжительность и время предоставления оплачиваемого отпуска.

3. Организация - заказчик согласует с организацией, в которой постоянно работает специалист, формы, сроки и условия его привлечения к научно-техническим исследованиям и разработкам, выполняемым в организации - заказчике.

4. Независимо от формы привлечения специалиста к выполнению Программы (выполнение работы по месту основной работы или в организации - заказчике) он сохраняет свои трудовые отношения с работодателем по месту своей постоянной работы в соответствии с национальным законодательством государства постоянного проживания.

Статья 6

Условия пребывания и деятельности специалистов в государстве местонахождения организации - заказчика

1. Специалисты, работающие по договору в организации - заказчике на территории государства местонахождения организации - заказчика:

- а) соблюдают правила внутреннего трудового распорядка организации - заказчика; по вопросам рабочего времени, времени отдыха,

трудового распорядка и охраны труда к ним применяется законодательство государства местонахождения организации - заказчика;

б) обеспечиваются медицинским и коммунально-бытовым обслуживанием (включая членов семьи специалистов) на условиях, установленных для граждан государства местонахождения организации - заказчика;

в) получают содействие в трудоустройстве совершеннолетних членов семьи, прибывающих вместе со специалистом, устройстве детей в школьные и дошкольные учреждения;

г) освобождаются от государственных повинностей в государстве местонахождения организации - заказчика;

д) освобождаются от уплаты таможенных пошлин и сборов при ввозе и вывозе с территории государства местонахождения организации - заказчика предметов, предназначенных для личного пользования (включая автомобиль, оргтехнику, мебель, предметы домашнего и личного обихода, бытовые приборы и т.п.), и предметов, предназначенных для научных целей, за исключением платежей за их хранение и таможенное оформление, и иные услуги;

е) освобождаются от внесения платы по возмещению расходов, связанных с обеспечением регистрационного учета, как временно проживающих в государстве местонахождения организации - заказчика;

ж) уплачивают налоги в соответствии с законодательством государства местопребывания организации - заказчика, если иное не предусмотрено соответствующими межгосударственными (межправительственными) соглашениями.

2. Специалисты, работающие по договору в организации - заказчике на территории государства местонахождения организации - заказчика, имеют право:

а) свободного передвижения по территории государства местонахождения организации - заказчика, за исключением объектов и зон, для посещения которых в соответствии с законодательством государства местонахождения организации - заказчика предусмотрен специальный режим или требуется специальное разрешение;

б) на беспрепятственный переезд в государство своего гражданства при возникновении чрезвычайных ситуаций в государстве пребывания;

в) осуществлять перевод своих личных доходов в государство своего постоянного проживания.

3. Положения подпунктов "г", "д" пункта 1 и подпункта "а" пункта 2 настоящей статьи распространяются на членов семьи специалистов при условии, что они не являются гражданами государства местонахождения организации - заказчика.

4. Для получения специалистом права на предоставление ему льгот, предусмотренных настоящей статьей, государственный заказчик выдает специалисту соответствующее подтверждение участия в выполнении Программы.

Льготы предоставляются в целях обеспечения специалистам условий для эффективного выполнения ими своих функций, связанных с работой в организации - заказчике.

Лица, пользующиеся льготами, предусмотренными настоящей статьей, обязаны уважать и соблюдать законодательство государства местонахождения организации - заказчика, а также правила, установленные в самой организации - заказчике.

Статья 7

Вопросы государственной безопасности

Положения настоящего Соглашения не ограничивают права Сторон принимать при заключении и выполнении договоров меры к охране интересов национальной безопасности.

Статья 8

Заключительные положения

1. Настоящее Соглашение не затрагивает положений других международных договоров, участниками которых являются Стороны.

2. Настоящее Соглашение вступает в силу со дня сдачи на хранение депозитарию третьего уведомления о выполнении подписавшими его Сторонами внутригосударственных процедур, необходимых для его вступления в силу.

Для Сторон, выполнивших необходимые процедуры позднее, оно вступает в силу со дня сдачи ими на хранение депозитарию соответствующих уведомлений.

3. В настоящее Соглашение могут быть внесены изменения и дополнения с общего согласия Сторон. Изменения и дополнения оформляются отдельными протоколами.

4. Спорные вопросы, связанные с применением или толкованием настоящего Соглашения, разрешаются путем консультаций и переговоров заинтересованных Сторон.

При невозможности урегулировать спорные вопросы путем переговоров Стороны обращаются в Экономический Суд Содружества Независимых Государств или иные компетентные международные судебные органы.

5. Настоящее Соглашение действует в течение 5 лет со дня его вступления в силу. По истечении этого срока Соглашение автоматически продлевается каждый раз на 5-летний период, если Стороны не примут иного решения.

6. Каждая Сторона может выйти из настоящего Соглашения, направив письменное уведомление об этом депозитарию не позднее чем за 6 месяцев до выхода, урегулировав финансовые и иные обязательства, возникшие за время действия Соглашения.

7. Настоящее Соглашение открыто для присоединения других государств, разделяющих его цели и принципы, путем передачи депозитарию документов о таком присоединении.

Совершено в городе Москве 25 ноября 1998 года в одном подлинном экземпляре на русском языке. Подлинный экземпляр хранится в Исполнительном Секретариате Содружества Независимых Государств, который направит каждому государству, подписавшему настоящее Соглашение, его заверенную копию.

ДОДАТОК А.5

ПОРЯДОК

Привлечения специалистов государственных и негосударственных организаций, а также независимых экспертов по вопросам, требующим специальных знаний и (или) навыков к участию в контрольных и экспертно-аналитических мероприятиях, проводимых контрольно-счетной палатой муниципального образования

Город Владикавказ (Дзауджикау)

(Республика Северная Осетия — Алания)

<http://kspvlad.ru/docs/privlech.doc>

1. Общие положения

1.1. «Порядок привлечения специалистов государственных и негосударственных организаций, а также независимых экспертов по вопросам, требующим специальных знаний и навыков к участию в контрольных и (или) экспертно-аналитических мероприятиях, проводимых Контрольно-счетной палатой муниципального образования город Владикавказ (Дзауджикау)» (далее – Порядок), разработан в соответствии со статьей 11 Федерального закона от 07.02.2011 № 6 ФЗ «Об общих принципах организации и деятельности контрольно-счетных органов субъектов Российской Федерации и контрольно-счетных органов муниципальных образований» и главы 12 «Положения о Контрольно-счетной палате муниципального образования город Владикавказ (Дзауджикау)», принятого решением Собрании представителей г. Владикавказ от 02.07.2013 №44/41, с учетом требований действующих стандартов и нормативных правовых актов Контрольно-счетной палаты муниципального образования город Владикавказ (Дзауджикау) (далее – Контрольно-счетная палата г. Владикавказ) регламентирующих правила организации и проведения контрольных и экспертно-аналитических мероприятий.

1.2. Порядок устанавливает основания привлечения специалистов государственных (негосударственных) организаций (далее – специалисты) или независимых экспертов к участию в контрольных и экспертно-аналитических мероприятиях, проводимых Контрольно-счетной палатой г. Владикавказ, а также порядок использования результатов их работы.

1.3. Положения Порядка не распространяются на проводимые Контрольно-счетной палатой г. Владикавказ совместно с органами прокуратуры, правоохранительными органами и органами безопасности контрольные и (или) экспертно-аналитические мероприятия, взаимодействие с которыми определяется соответствующими соглашениями о сотрудничестве.

2. Квалификационные требования, предъявляемые к специалистам (независимым экспертам)

2.1. В качестве специалиста (независимого эксперта) может выступать:

- физическое лицо, в том числе индивидуальный предприниматель;
- экспертная организация (учреждение), в этом случае исследование (экспертиза) осуществляется силами специалистов государственных (негосударственных) организаций.

2.2. Исследование (экспертиза) производится специалистами соответствующих учреждений либо иными независимыми экспертами, обладающими необходимыми и достаточными для подготовки заключения специальными знаниями в соответствующей области знаний, имеющими соответствующую квалификацию, подтвержденную документально (квалификационный аттестат, лицензионный сертификат, лицензия, диплом и другое).

2.3. Специалист (эксперт) должен быть независимым и беспристрастным. Перед привлечением специалиста (эксперта), аудитор Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ, ответственный за проведение контрольного или экспертно-аналитического мероприятия должен убедиться в отсутствии

обстоятельств, свидетельствующих о заинтересованности соответствующего лица в результатах проверки, в частности, если в качестве эксперта выступает физическое лицо, то необходимо выяснить, не является ли данное лицо учредителем (участником) или руководителем экономического субъекта (объекта контрольного мероприятия), в отношении которого проводится проверка, либо, не состоит ли эксперт с вышеуказанными лицами в близком родстве или свойстве (родители, супруги, братья, сестры, дети, а также братья, сестры, родители и дети супругов).

Если экспертом выступает юридическое лицо, то необходимо выяснить, не является ли оно учредителем (участником), кредитором, страховщиком экономического субъекта (объекта контрольного мероприятия), в отношении которого проводится проверка, либо вышеуказанный экономический субъект является учредителем (участником) эксперта – юридического лица.

2.4. При выборе кандидатуры специалиста (независимого эксперта) или экспертного учреждения, необходимо отдавать предпочтение государственным учреждениям, отвечающим профессиональным и квалификационным требованиям, предъявляемым в соответствие с действующим законодательством Российской Федерации.

К специалистам (экспертам), осуществляющим свою деятельность вне государственных (негосударственных) учреждений следует обращаться только в тех случаях, когда такие исследования нельзя провести в государственном (негосударственном) учреждении.

3. Организационные формы привлечения специалистов и независимых экспертов к участию в контрольных и экспертно-аналитических мероприятиях

3.1. Независимые эксперты и специалисты государственных (негосударственных) организаций привлекаются к участию в контрольных или экспертно-аналитических мероприятиях в тех случаях, когда для достижения целей и решения вопросов мероприятий необходимо выполнение работ (оказания услуг), требующих специальных знаний и опыта в проверяемой

сфере использования государственных средств или деятельности объекта контроля.

3.2. Привлечение независимых экспертов и (или) специалистов к участию в контрольных или экспертно-аналитических мероприятиях осуществляется на договорной (контрактной) основе в следующих организационных формах:

а) включение независимых экспертов и (или) специалистов в состав рабочей группы Контрольно-счетной палатой г. Владикавказ;

б) поручение независимым экспертам и (или) специалистам государственных (негосударственных) организаций выполнения работ (оказания услуг) в соответствии с программами Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ на проведение контрольных или экспертно-аналитических мероприятий.

4. Порядок привлечения специалистов и независимых экспертов к участию в контрольных или экспертно-аналитических мероприятиях

4.1. Привлечение независимых экспертов и (или) специалистов к участию в контрольных и экспертно-аналитических мероприятиях Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ осуществляется посредством заключения муниципального контракта, в соответствии с законодательством Российской Федерации о контрактной системе в сфере закупок товаров, работ, услуг для обеспечения государственных и муниципальных нужд или договора возмездного оказания услуг в соответствии с требованиями Гражданского кодекса Российской Федерации, когда в соответствии с законодательством Российской Федерации о контрактной системе в сфере закупок товаров, работ, услуг для обеспечения государственных и муниципальных нужд не требуется размещения заказа, а также иных внутренних нормативных документов Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ.

4.2. Необходимость привлечения специалистов (независимых экспертов) к участию в контрольных или экспертно-аналитических мероприятиях

определяется председателем Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ, заместителем председателя Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ и аудиторами Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ на этапе подготовки предложений о включении контрольных и экспертно-аналитических мероприятий в план работы Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ на очередной год или непосредственно при подготовке или в ходе проведения контрольных и экспертно-аналитических мероприятий, включенных в план работы Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ на текущий год.

4.3. Исходя из характера и сложности обстоятельств, подлежащих исследованию, уровня их существенности для выполнения задач проводимого мероприятия, аудитор Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ, ответственный за его проведение, выходит с обоснованным предложением о привлечении специалиста (ов) или независимого эксперта на председателя Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ и в случае положительного решения:

- согласовывает с руководителями государственных или негосударственных организаций вопрос об участии их специалистов в контрольном или экспертно-аналитическом мероприятии Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ;

- согласовывает с независимыми экспертами форму их участия в контрольном или экспертно-аналитическом мероприятии;

4.4. На основании служебной записки аудитора Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ Коллегия Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ принимает решение о привлечении специалиста (ов) или независимого эксперта, после чего председатель Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ издает соответствующее распоряжение о привлечении специалиста (ов) или независимого эксперта.

4.5. Поручение на проведение контрольного или экспертно-аналитического мероприятия (далее – Поручение), в том числе с участием

сторонних специалистов или на право проведения независимой экспертизы, оформляется Контрольно-счетной палатой г. Владикавказ в установленном порядке на основании распоряжения Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ о проведении мероприятия (далее – Распоряжение).

Распоряжение о проведении независимой экспертизы или о проведении мероприятия с участием сторонних специалистов (независимых экспертов) может содержать перечень поставленных перед экспертом вопросов, ответы на которые будут способствовать подтверждению или опровержению тех или иных обстоятельств, составляющих предмет доказывания. Вопросы, поставленные перед экспертом, не могут выходить за пределы специальных познаний эксперта.

Поручение на проведение экспертизы должно содержать все необходимые формальные реквизиты: дату и место его составления, наименование учреждения (организации), в котором проводится экспертиза, цель экспертизы, фамилии независимых экспертов и/или наименование экспертного учреждения и период проведения экспертизы.

Поручение предъявляется руководителю проверяемого учреждения (организации) и является основанием для допуска экспертов, в случае необходимости, в помещение, к документам и материальным ценностям проверяемой организации (объекта проверки).

4.6. Коллегия Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ вправе принять решение о создании консультативной (экспертной) группы в период проведения контрольного или экспертно-аналитического мероприятия, в которую могут входить сторонние специалисты государственных (негосударственных) организаций или независимые эксперты.

Порядок работы консультативной (экспертной) группы, взаимодействие с ней членов рабочей группы Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ определяет аудитор Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ, ответственный за проведение контрольного или экспертно-аналитического мероприятия.

Решения консультативной (экспертной) группы могут быть оформлены в виде протокола. Члены консультативной (экспертной) группы не вправе вмешиваться в ход проведения контрольного или экспертно-аналитического мероприятия.

5. Оформление договора возмездного оказания услуг или муниципального контракта со специалистами или с независимыми экспертами

5.1. Договор возмездного оказания услуг или муниципальный контракт (далее – договор (контракт)) заключается между Контрольно-счетной палатой г. Владикавказ (далее – заказчик) в лице председателя Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ и исполнителем в лице руководителя экспертной организации (учреждения), где работают специалисты в определенной области, привлекаемые для проведения экспертизы или для исследования, консультирования, выработки суждений, заключений и предложений при проведении контрольного или экспертно-аналитического мероприятия Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ, или непосредственно со специалистом (независимым экспертом).

5.2. Договор возмездного оказания услуг или муниципальный контракт заключаются в соответствии с требованиями Гражданского кодекса Российской Федерации, законодательства Российской Федерации о размещении заказов на поставки товаров, выполнение работ, оказание услуг для государственных и муниципальных нужд. Образец Договора возмездного оказания услуг, заключаемого в случае привлечения внешних специалистов (независимых экспертов) к участию в контрольном или экспертно-аналитическом мероприятии, проводимого Контрольно-счетной палатой г. Владикавказ, (примерная форма) приведен в Приложении 1 к Порядку.

6. Права и обязанности привлекаемых к мероприятию специалистов (независимых экспертов)

6.1. Специалист (независимый эксперт) обязан:

6.1.1. принять к производству порученную ему экспертизу в соответствии с заключенным договором возмездного оказания услуг (муниципальным контрактом);

6.1.2. сообщить руководителю рабочей группы о наличии обстоятельств, препятствующих проведению исследования (экспертизы);

6.1.3. провести полное исследование представленных ему объектов и материалов, дать обоснованное и объективное заключение по поставленным перед ним вопросам;

6.1.4. сообщить руководителю рабочей группы о невозможности дать заключение, если поставленные вопросы выходят за пределы его специальных знаний, представленные объекты исследований и материалы непригодны или недостаточны для проведения исследований и дачи заключения и специалисту (эксперту) отказано в их дополнении, современный уровень развития науки не позволяет ответить на поставленные вопросы;

6.1.5. не разглашать сведения, которые стали ему известны в связи с проведением исследования (экспертизы), в том числе сведения, которые могут ограничить конституционные права граждан, а также сведения, составляющие государственную, коммерческую или иную охраняемую законом тайну;

6.1.6. обеспечить сохранность представленных объектов исследований и материалов.

6.2. Специалист (независимый эксперт) не вправе:

6.2.1. вступать в личные контакты с представителями проверяемой организации, если это ставит под сомнение его незаинтересованность в исходе контрольного или экспертно-аналитического мероприятия;

6.2.2. сообщать кому-либо о результатах исследования (экспертизы), за исключением аудитора Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ, ответственного за проведение контрольного или экспертно-аналитического мероприятия, или руководителя рабочей группы;

6.2.3. давать заведомо ложное заключение.

6.3. Специалист (независимый эксперт) имеет право:

6.3.1. знакомиться с материалами контрольного или экспертно-аналитического мероприятия, относящимися к предмету проводимой экспертизы;

6.3.2. письменно сообщать руководителю контрольного или экспертно-аналитического мероприятия о необходимости проведения осмотра исследуемого объекта по месту его нахождения, предоставления дополнительных объектов или материалов, необходимых для дачи заключения;

6.3.3. письменно сообщать аудитору Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ, ответственному за проведение контрольного или экспертно-аналитического мероприятия о необходимости привлечения к производству экспертизы (исследования) других специалистов (экспертов), если это необходимо для проведения исследований и дачи заключения;

6.3.4. письменно сообщать аудитору Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ, ответственному за проведение мероприятия, о необходимости продлить срок проведения исследования (экспертизы);

6.3.5. в пределах своей компетенции подготовить Заключение по вопросам, имеющим отношение к предмету экспертного исследования.

7. Требования к ЗаклЮчению внешних специалистов (независимых экспертов) или экспертной организации

7.1. Специалист (независимый эксперт) или экспертная организация проводит исследования объективно, на строго научной и практической основе, всесторонне и в полном объеме.

7.2. Заключение специалиста (независимого эксперта) или экспертной организации должно быть основано на положениях, дающих возможность проверить обоснованность и достоверность сделанных выводов на базе

общепринятых научных и практических данных или, при необходимости, путем осмотра заверенных в установленном порядке копий документов.

7.3. Заключение должно состоять из трех частей:

7.3.1. Вводная часть Заключения содержит:

- дату и место его составления;
- сведения о специалисте (эксперте) либо о каждом из членов комиссии (фамилия, имя, отчество; образование, специальность, стаж работы, ученая степень и ученое звание при наличии);
- основания проведения исследования (экспертизы) – распоряжение Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ;
- наименование учреждения (организации), в котором проводится экспертиза;
- цель и период исследования (экспертизы);
- краткое изложение вопроса программы проверки, в связи с которым проводится исследование (экспертиза);
- вид исследования (экспертизы) и ее тип (первичная, дополнительная, повторная, комплексная, комиссионная);
- вопросы, поставленные перед специалистом (независимым экспертом);
- объекты исследования, представленные специалисту (эксперту).

7.3.2. Исследовательская (мотивировочная) часть Заключения может включать в себя:

- результаты предварительного изучения специалистом (независимым экспертом) объектов исследования (состояние фактически представленных на экспертизу объектов, их пригодность и достаточность для производства конкретного исследования);

- сведения о действиях, произведенных с объектами экспертного исследования при их предварительном изучении (разборка, сборка и т.п.);
- сведения об избранной методике (методиках) экспертного исследования представленных на экспертизу объектов;
- последовательность изучения отдельных объектов экспертизы и последовательность исследовательских процедур;
- описание процесса выявления, анализа и оценки признаков применительно к каждому из объектов экспертного исследования;
- цели и условия экспериментальных действий, если таковые выполнялись в процессе исследования, а также результаты проведенных экспериментов;
- описание процесса сравнительного исследования (сравнение общих и частных признаков объектов);
- результаты сравнительного исследования с указанием, как совпадающих признаков, так и признаков – различий при любом результате проведенных исследований;
- выводы о результатах исследования, при этом если выводы повторной экспертизы не совпадают с выводами первичной, то указываются причины и характер расхождений;
- если в процессе исследования какие-либо из представленных объектов были изменены или уничтожены, то указывается, какие именно, и каков характер изменений, происшедших с объектами исследования;
- ссылки на иллюстрации к Заключение специалиста (независимого эксперта) и пояснения к ним, а также перечень использованных при производстве исследований научно-технических средств, справочных материалов и литературных источников.

7.3.3. Заключительная часть предназначена для конечных выводов специалиста (независимого эксперта), т.е. для ответов на заданные ему вопросы. Выводы не должны противоречить друг другу. Ответы должны быть четкими, недвусмысленными, не допускающими различных толкований. Если специалист (независимый эксперт) в ходе исследования обнаружит важные для дела обстоятельства, относительно которых вопросы в программе проведения мероприятия не были поставлены, он вправе изложить их в Заключении.

7.4. В том случае, если специалист (независимый эксперт) наряду с разрешением части задач придет к выводу о невозможности разрешения каких-либо из поставленных перед ним вопросов по существу, то Заключение им оформляется по общим правилам, с соответствующими указаниями на то в тексте. Если же специалист (независимый эксперт) придет к выводу о полной невозможности производства исследований, то им оформляется письменное сообщение об этом, состоящее из вводной, мотивировочной и заключительной частей. В мотивировочной части должны быть достаточно подробно изложены причины невозможности дать Заключение. А в заключительной части сообщения формулируются выводы о невозможности дать Заключение по каждому из поставленных вопросов, со ссылкой на причины этого, изложенные в мотивировочной части.

7.5. Результаты работы специалиста (независимого эксперта) подлежат тщательному рассмотрению аудитором Контрольно-счетной палаты

г. Владикавказ, ответственным за проведение мероприятия. Заключение может являться источником сведений, подлежащих отражению в Акте проверки, с учетом которых председатель Контрольно-счетной палаты

г. Владикавказ принимает решение о применении тех или иных мер в отношении проверяемой организации.

7.6. Если в результате оценки Заключения установлено, что оно не вызывает сомнения в его обоснованности и правильности, но требует уточнений и дополнений, председатель Контрольно-счетной палаты г.

Владикавказ вправе принять решение о проведении дополнительной экспертизы, которая может быть поручена тому же или другому специалисту (независимому эксперту).

7.7. Если при рассмотрении Заключения выявляются существенные несоответствия между этим Заключением и иной информацией о проверяемой организации, которой располагает Контрольно-счетная палата г. Владикавказ, либо иные обстоятельства, дающие основания полагать, что данное Заключение является необоснованным, председатель Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ вправе назначить повторную экспертизу. Проведение повторной экспертизы предполагает новое исследование вопросов, составлявших предмет первоначальной экспертизы, и поручается другому специалисту (независимому эксперту).

8. Использование результатов работы специалистов или независимых экспертов

8.1. Под результатами работы сторонних специалистов (независимых экспертов), привлекаемых к участию в контрольных или экспертно-аналитических мероприятиях Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ, понимаются Заключения, с приложением (при необходимости) расчетов, рекомендаций и других документов (материалов), подписанные ими от своего имени, с расшифровкой должности и личной подписи, подготовленные и оформленные в соответствии с договором возмездного оказания услуг (муниципальным контрактом), содержащие информацию, необходимую Контрольно-счетной палате г. Владикавказ для реализации целей контрольного или экспертно-аналитического мероприятия.

8.2. Результаты работы специалистов (независимых экспертов), привлекаемых к участию в контрольном или экспертно-аналитическом мероприятии, подлежат рассмотрению как в отношении информации, на которой основывается заключение независимого эксперта, так и содержащихся в нем выводов, предложений или рекомендаций, которые передаются аудитору

Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ, ответственному за проведение контрольного или экспертно-аналитического мероприятия.

В случае если аудитор Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ, ответственный за проведение контрольного или экспертно-аналитического мероприятия, не согласен с представленными результатами работы сторонних специалистов (независимых экспертов), в том числе с классификацией выявленных нарушений законодательства или их выводами, аудитор Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ вправе довести свое мнение до сведения экспертов с просьбой представить дополнительные разъяснения и уточнения, после рассмотрения которых, Коллегия Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ принимает решение использовать результаты экспертизы или отклонить их при оформлении материалов контрольного или экспертно-аналитического мероприятия.

8.3. Документы, оформленные сторонними специалистами (независимыми экспертами) или экспертной организацией включаются, при необходимости, в перечень актов, оформленных по результатам контрольного или экспертно-аналитического мероприятия. Результаты работы специалистов (независимых экспертов) могут быть включены в отчет о результатах контрольного или экспертно-аналитического мероприятия Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ.

8.4. Акты сдачи-приемки выполненных работ (оказанных услуг) к договору оказания возмездных услуг (муниципальному контракту), являются основанием для расчета с исполнителем за выполненную работу (оказанные услуги). Акт сдачи-приемки выполненных работ (оказанных услуг) от имени заказчика визируется аудитором Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ, ответственным за проведение контрольного или экспертно-аналитического мероприятия, и подписывается председателем Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ. Образец формы акта приемки выполненных работ (оказания

услуг) к договору возмездного оказания услуг приведен в Приложении 2 к Порядку.

9. Оплата труда экспертов

Оплата работ сторонних специалистов (независимых экспертов) осуществляется в соответствии с заключенным договором оказания возмездных услуг (муниципальным контрактом) за счет средств бюджета г. Владикавказ предусмотренных сметой расходов на содержание Контрольно-счетной палаты г. Владикавказ. При определении цены в договоре возмездного оказания услуг, по отдельным видам экспертиз предусмотреть договорную оплату труда.

ДОДАТОК А.6

Правила

создания экспертных комиссий (экспертных групп) и привлечения специалистов (специализированных институтов и организаций) для участия в комплексной вневедомственной и градостроительной экспертизе (Казахстан)

https://tengrinews.kz/zakon/pravitelstvo_respubliki_kazahstan_premier_ministr_rk/stroitelstvo_i_arhitektura/id-V1500010635/

1. Общие положения

1. Настоящие Правила создания экспертных комиссий (экспертных групп) и привлечения специалистов (специализированных институтов и организаций) для участия в комплексной вневедомственной и градостроительной экспертизе (далее – Правила) разработаны в соответствии с Законом Республики Казахстан «Об архитектурной, градостроительной и строительной деятельности в Республике Казахстан» (далее – Закон) и постановлением Правительства Республики Казахстан от 24 сентября 2014 года № 1011 «Вопросы Министерства национальной экономики Республики Казахстан».

2. Основные понятия, используемые в настоящих Правилах:

1) аккредитованная экспертная организация – юридическое лицо, осуществляющее комплексную вневедомственную экспертизу проектов строительства объектов (технико-экономических обоснований и проектно-сметной документации), не отнесенную законодательством Республики Казахстан об архитектурной, градостроительной и строительной деятельности к государственной монополии;

2) государственная экспертная организация – юридическое лицо, созданное по решению Правительства Республики Казахстан в организационно-правовой форме республиканского государственного предприятия на праве хозяйственного ведения и осуществляющее отнесенную к

государственной монополии комплексную вневедомственную экспертизу по проектам строительства объектов (технико-экономических обоснований и проектно-сметной документации);

3) экспертиза проектов – экспертная деятельность, заключающаяся в проведении анализа и оценки качества проектов путем установления соответствия (несоответствия) проектных решений условиям исходных документов (материалов, данных) для проектирования, предусмотренных законодательством Республики Казахстан, а также соблюдения в проектных решениях и расчетах требований градостроительных и технических регламентов, норм и положений государственных и межгосударственных нормативных документов;

4) комплексная вневедомственная экспертиза проектов строительства объектов – экспертиза проектов, включающая отраслевые и ведомственные экспертизы, проводимая по принципу «одного окна» по технико-экономическим обоснованиям и проектно-сметной документации, предназначенным для строительства зданий и сооружений, их комплексов, инженерных и транспортных коммуникаций;

5) комплексная градостроительная экспертиза – государственная экспертиза градостроительных проектов различного уровня, осуществляемая экспертными комиссиями, образуемыми уполномоченным органом по делам архитектуры, градостроительства и строительства, по проектам, утверждаемым Правительством Республики Казахстан и экспертными группами, образуемыми соответствующими местными исполнительными органами, по проектам, утверждаемым соответствующими маслихатами;

6) консультант – привлеченный сторонний специалист из числа субъектов рынка экспертных работ и (или) представитель специализированного института и организаций к участию в комплексной вневедомственной и/или градостроительной экспертизе проектов, осуществляемой государственной экспертной организацией и местными исполнительными органами для

консультации по соответствующим разделам (частям) строительного и/или градостроительного проекта;

7) эксперт в области проектирования – физическое лицо, аттестованное в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан об архитектурной, градостроительной и строительной деятельности, для осуществления экспертных работ по определенным разделам (частям) проектов, состоящее в штате одной из экспертных организаций;

8) уникальный объект строительства – здания, сооружения и их комплексы, характеризующиеся особыми, ранее не применявшимися по отдельности или в совокупности архитектурными, объемно-планировочными, конструктивными, инженерными или технологическими решениями, для которых не установлены государственные или межгосударственные технические регламенты и нормативно-технические требования по проектированию и строительству, определяющие необходимость разработки, согласования и утверждения для данного объекта специальных технических условий (особых норм).

3. Правила устанавливают:

1) порядок создания аккредитованными экспертными организациями и государственной экспертной организацией экспертных комиссий (экспертных групп) для проведения комплексной вневедомственной экспертизы проектов (технико-экономических обоснований и проектно-сметной документации), предназначенных для строительства новых объектов, а также изменения (реконструкции, расширения, модернизации, технического перевооружения, капитального ремонта) существующих зданий и сооружений, их комплексов, инженерных и транспортных коммуникаций;

2) порядок создания экспертных комиссий (экспертных групп) для проведения комплексной градостроительной экспертизы проектов в области градостроительного планирования территорий (генеральная схема организации территории Республики Казахстан, межрегиональные схемы территориального

развития, комплексные схемы градостроительного планирования территорий областей (районов), генеральные планы населенных пунктов, проекты детальной планировки, проекты планировки промышленной зоны, проекты застройки), утверждаемых соответствующими решениями Правительства Республики Казахстан и местных представительных органов в порядке, установленном законодательством;

3) привлечения специалистов (специализированных институтов и организаций) для участия в проведении комплексной вневедомственной и/или градостроительной экспертизе проектов в качестве внештатных экспертов либо консультантов.

4. Аккредитованные экспертные организации вправе проводить экспертизу проектов с момента принятия их в члены Палаты аккредитованных экспертных организаций.

5. Не допускается включение в состав экспертных комиссий или экспертных групп, а также привлечение для иной формы участия в экспертизе проектов специалистов, прямо или косвенно принимавших участие в подготовке и (или) разработке рассматриваемых проектов, либо являющиеся представителями специализированных институтов и организаций, их разработавших.

2. Порядок создания экспертных комиссий (экспертных групп) для проведения комплексной вневедомственной и градостроительной экспертизы проектов

6. Аккредитованные и государственные экспертные организации создают экспертные комиссии для принятия коллегиальных решений в случаях рассмотрения следующих проектов (технико-экономических обоснований и проектно-сметной документации) строительства:

1) уникальных объектов;

2) технически и (или) технологически сложных объектов с редко встречающимся в практике проектирования функциональным (технологическим) назначением или особыми условиями участка (площадки, трассы, территории) строительства;

3) объектов, для проектных решений для которых не установлены государственные или межгосударственные технические регламенты и нормативно-технические требования по проектированию и строительству, определяющие необходимость разработки, согласования и утверждения для данного объекта специальных технических условий (особых норм).

7. В состав экспертной комиссии включаются штатные аттестованные эксперты аккредитованных и государственных экспертных организаций, а также, на договорной основе, в порядке, установленном гражданским законодательством, внештатные аттестованные эксперты либо консультанты. В необходимых случаях к участию в рабочем заседании такой комиссии приглашаются представители заинтересованных отраслевых государственных органов, уполномоченные представители заказчиков и разработчиков рассматриваемого проекта.

8. Комплексная градостроительная экспертиза проектов в области градостроительного планирования территорий (далее – комплексная градостроительная экспертиза) проводится экспертными комиссиями (экспертными группами), в состав которых включаются эксперты, аттестованные по соответствующим разделам (частям) градостроительных проектов. В качестве консультантов могут привлекаться специалисты проектных организаций, специализированных научно-исследовательских институтов.

Положительные экспертные заключения являются основанием для утверждения рассмотренных проектов.

9. Обязательной экспертизе подлежат проекты градостроительного планирования развития и застройки территорий, требующие проведения

комплексной градостроительной экспертизы и подлежащие утверждению Правительством Республики Казахстан и (или) местными представительными органами.

10. Экспертная комиссия, состав которой утверждается уполномоченным государственным органом по делам архитектуры, градостроительства и строительства проводит комплексную градостроительную экспертизу по градостроительным проектам:

- 1) генеральная схема организации территории Республики Казахстан;
- 2) межрегиональная схема территориального развития;
- 3) генеральные планы города республиканского значения, столицы, городов областного значения с расчетной численностью населения свыше ста тысяч жителей;
- 4) иные градостроительные проекты, имеющие общегосударственное значение.

11. Для проведения комплексной градостроительной экспертизы местными исполнительными органами, осуществляющими функции в сфере архитектуры и градостроительства создаются экспертные группы.

12. Экспертные группы, состав которых утверждаются местными исполнительными органами, в порядке, установленном законодательством, проводят комплексную градостроительную экспертизу по проектам в области градостроительного планирования территорий:

- 1) комплексная схема градостроительного планирования территорий областей, районов;
- 2) генеральные планы городов областного значения с проектной численностью населения до ста тысяч жителей;
- 3) генеральные планы населенных пунктов с проектной численностью населения от пяти до двадцати тысяч человек, совмещенные с проектами

детальной планировки на всю территорию населенного пункта или на районы первоочередного строительства;

4) схемы развития и застройки населенных пунктов (упрощенный генеральный план) с расчетной численностью жителей до пяти тысяч человек.

13. В экспертную группу включаются специалисты структурных подразделений местных исполнительных органов и территориальных подразделений центральных исполнительных органов, эксперты, аттестованные по соответствующим разделам (частям) проектов, специалисты проектных организаций, специализированных научно-исследовательских институтов в качестве консультантов.

14. Положительные заключения комплексных градостроительных экспертиз являются основанием для утверждения градостроительных проектов соответствующего уровня и их дальнейшей реализации.

3. Порядок привлечения специалистов (специализированных институтов и организаций) для участия в комплексной вневедомственной и градостроительной экспертизе проектов

15. Для проведения в ходе комплексной вневедомственной и градостроительной экспертизы в части применения инновационных материалов, изделий, оборудования и технологий, требующих наличия (концентрации) особых, узкоспециализированных знаний и опыта, в том числе в области градостроительного планирования территорий, привлекаются на договорной основе, в порядке, установленном законодательством, соответствующие специализированные научно-исследовательские, проектно-изыскательские и проектно-планировочные институты. При заключении соответствующих договоров необходимым условием является наличие лицензии, сертификатов и аттестатов, подтверждающих статус привлекаемых институтов и организаций, правомочия их специалистов на соответствующую деятельность.

16. Привлечение, в том числе зарубежных специалистов для участия в экспертизе проектов, выполняемой аккредитованной и/или государственной экспертной организацией, в качестве консультантов допускается при наличии документов, подтверждающих профессиональное образование и квалификацию, либо профессиональную деятельность в штате соответствующих отечественных и/или зарубежных специализированных институтов и организаций.

При этом для консультантов наличие аттестата не требуется.

ДОДАТОК А.7

Положение о порядке привлечения специалистов к разработке проектов законов республики Татарстан в Государственном Совете Республики Татарстан

<http://docs.cntd.ru/document/469122856>

1. В соответствии с Регламентом Государственного Совета Республики Татарстан для разработки проектов законов Республики Татарстан (далее - проект закона) могут образовываться рабочие группы.

Рабочие группы образуются Председателем Государственного Совета Республики Татарстан по собственной инициативе и (или) инициативе заместителей Председателя Государственного Совета Республики Татарстан, Секретаря Государственного Совета Республики Татарстан, председателей комитетов Государственного Совета Республики Татарстан, Правового управления Аппарата Государственного Совета Республики Татарстан.

Для подготовки проекта закона, не представляющего особой сложности и небольшого объема, направленного исключительно на приведение законов Республики Татарстан в соответствие с федеральным законодательством, рабочие группы не образуются.

2. Состав рабочей группы утверждается распоряжением Председателя Государственного Совета Республики Татарстан.

В состав рабочей группы входят руководитель рабочей группы и ее члены, которыми могут быть депутаты Государственного Совета Республики Татарстан, сотрудники Аппарата Государственного Совета Республики Татарстан, представители государственных органов и общественных объединений, научных учреждений, специалисты и ученые.

Привлеченные в рабочую группу специалисты принимают участие в доработке проекта закона до его принятия Государственным Советом Республики Татарстан в целом.

3. Финансирование законопроектных работ осуществляется Государственным Советом Республики Татарстан в пределах средств, предусмотренных на эти цели.

4. Оценка стоимости проекта закона осуществляется Комиссией по оценке стоимости разработки проектов законов Республики Татарстан в Государственном Совете Республики Татарстан (далее - Комиссия).

Комиссия создается Президиумом Государственного Совета Республики Татарстан на срок полномочий депутатов Государственного Совета Республики Татарстан очередного созыва.

В состав Комиссии входят депутаты Государственного Совета Республики Татарстан и сотрудники Аппарата Государственного Совета Республики Татарстан.

Заседания Комиссии созываются председателем Комиссии по мере необходимости, являются открытыми и проводятся при наличии не менее двух третей общего числа членов Комиссии. Решения Комиссии принимаются большинством от общего числа членов Комиссии.

Комиссия оценивает стоимость разработки проекта закона исходя из его актуальности, сложности, новизны, объема, а также достаточности правового регулирования затрагиваемых проектом закона общественных отношений.

5. Оценка стоимости разработки проекта закона проводится Комиссией по инициативе руководителя рабочей группы либо по собственной инициативе после принятия закона Государственным Советом Республики Татарстан в целом. При этом в работе Комиссии может участвовать руководитель рабочей группы с правом совещательного голоса.

В случае отклонения проекта закона на каком-то этапе его рассмотрения по представлению руководителя рабочей группы Комиссия оценивает объем выполненной работы привлеченными в рабочую группу специалистами и определяет его стоимость для выплаты вознаграждения в порядке, установленном настоящим Положением.

6. Выплата вознаграждения осуществляется на основании распоряжения Председателя Государственного Совета Республики Татарстан и в соответствии с представлением руководителя рабочей группы о размере вознаграждения каждому члену рабочей группы исходя из оценки стоимости разработки проекта закона, определенной Комиссией.

К представлению руководителя рабочей группы прилагаются следующие документы:

- копия закона Республики Татарстан;
- копия постановления Государственного Совета Республики Татарстан о принятии закона Республики Татарстан;
- копия протокола заседания Комиссии с определением оценки стоимости разработки проекта закона;
- акт сдачи - приемки работ (услуг), подписанный руководителем рабочей группы и председателем Комиссии;
- проект распоряжения Председателя Государственного Совета Республики Татарстан о выплате вознаграждения.

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Директор УКРНДІЕП

Гриценко А.В.

» 12 2018 р.

**ТЕХНІЧНЕ ЗАВДАННЯ
на виконання прикладної наукової роботи
за темою № 26**

1. Найменування прикладної наукової роботи

«Розроблення Порядку залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки».

2. Підстава виконання

Відповідає пріоритетам діяльності із захисту довкілля за напрямком активізації впровадження та застосування положень Орхуської конвенції, Конвенції Еспо та відповідних Директив ЄС, а саме, виконання положень Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції Еспо.

3. Основні завдання

Буде проаналізовано проблематику процедур стратегічної екологічної оцінки (СЕО) у частині організації та проведення консультацій з питань СЕО органами виконавчої влади різного рівня і проведення транскордонних консультацій Україною, як державою походження та зачепленою державою.

Виходячи зі світового досвіду СЕО та особливостей законодавства України, будуть розроблені принципи та порядок залучення спеціалістів і науковців до проведення консультацій за процедурою СЕО.

4. Вихідні дані

Робота виконується вперше, сфера розробки охоплюється дією Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

5. Основні результати

Буде розроблено Порядок залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки, положеннями якого будуть врегульовані відповідні організаційні та фахові питання для різних рівнів процедури СЕО згідно з Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Порядок після його затвердження Мінекоенерго планується розмістити на сайті міністерства, поширити у компетентних центральних та місцевих органах влади та використовувати при розробленні документів державного планування за процедурою СЕО.

6. Етапи прикладної наукової роботи та терміни виконання

Робота виконуватиметься на протязі 2019-2020 років. У 2019 році буде розроблено першу редакцію Порядку. У 2020 році буде розроблено остаточну редакцію Порядку.

Орієнтовна дата складання проміжного звіту 15.12.19.

Презентація – грудень 2019 р.

Науковий керівник,
завідувач лабораторії оцінки впливу
на навколишнє середовище
та екологічної експертизи,
д-р. техн. наук

 Л. Я. Аніщенко

РЕЦЕНЗІЯ

на звіт про науково-дослідну роботу за темою:

«Розроблення Порядку залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки»

На рецензію надано: проміжний звіт про науково-дослідну роботу, технічне завдання на проведення зазначеної НДР, календарний план виконання роботи.

Розроблена перша редакція Порядку стосується дуже схематично означеної у частині 4 статті 13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» можливості «залучення за необхідності спеціалістів і науковців до консультацій у строки, які не перевищують строк подання зауважень і пропозицій, передбачений частиною третьою цієї статті».

Практична реалізація цієї можливості потребує розробки підзаконного документу (порядку), в якому були б визначені умови залучення спеціалістів і науковців до консультацій, включаючи джерела та форму оплати їх праці, окреслене коло їх завдань, сформульовані вимоги до їх кваліфікації тощо. Усі ці питання детально опрацьовані у розробленій редакції Порядку.

При цьому автори врахували світовий досвід розробки аналогічних порядків та адаптували його до особливостей законодавства України.

Прийняття Порядку сприятиме підвищенню наукової обґрунтованості рішень відповідних органів влади щодо врахування результатів стратегічної екологічної оцінки.

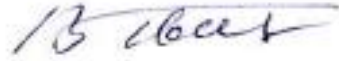
ВИСНОВОК.

Науково-дослідна робота «Розроблення Порядку залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки» виконана згідно з планом науково-дослідних робіт УКРНДІЕП на 2019 р.,

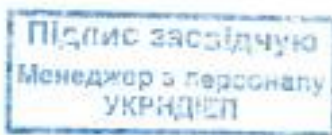
відповідає Технічному завданню та може бути рекомендована для розгляду на Вченій раді УКРНДІЕП.

Рецензент:

Провідний науковий співробітник
лабораторії 2.1,
канд. техн. наук, ст. наук. співр.

В.А. Квасов

РЕЦЕНЗІЯ

на науково-дослідну роботу

«Розроблення Порядку залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки»

На рецензію надано звіт та технічне завдання на проведення роботи.

Звіт першого етапу НДР «Розроблення Порядку залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки» виконаний згідно з Планом науково-дослідних робіт УКРНДІЕП на 2019 р. на замовлення Мінприроди України і складається з вступу, основного розділу, який містить першу редакцію Порядку, висновків та додатків.

Робота відповідає пріоритетам діяльності Мінприроди в частині активізації впровадження та застосування положень Конвенції Еспо, зокрема, імплементації положень Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції та прийнятого Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Метою розробки є підвищення екологічної безпеки планованої діяльності шляхом врахування екологічних аспектів при розробленні документів державного планування.

У вступі проаналізовано підстави для розробки Порядку та основні завдання, які вирішуються при його прийнятті.

У основному розділі звіту наведені положення порядку, включаючи процедурні питання залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення СЕО, фахові вимоги, склад завдань, які покладаються на них, питання оплати їх праці тощо.

У додатку до звіту наведені приклади діючих в Україні та за кордоном порядків залучення спеціалістів та науковців до аналогічних процедур, які було враховано при розробці першої редакції Порядку залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки.

ВИСНОВОК

Науково-дослідна робота «Розроблення Порядку залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки» виконана згідно з Планом науково-дослідних робіт УКРНДІЕП на 2019 р. на замовлення Мінприроди України, відповідає вимогам, викладеним у Технічному завданню, та може бути рекомендована для розгляду на Вченій раді УКРНДІЕП.

Завідувач кафедри інформаційних систем
 Національного університету харчових технологій
 Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки
 доктор технічних наук, с.н.с.

С.М. Чумаченко

Підпис завідувача кафедри інформаційних систем д.т.н., с.н.с. Чумаченка С.М.
 засвідчую

Вчений секретар Національного університету
 харчових технологій
 кандидат технічних наук, доцент

Н.А. Ткачук

«3» чудне 2019 р.

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ ТА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ**НАУКОВО-ДОСЛІДНА УСТАНОВА
«УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ»
(УКРНДІЕП)****ВИТЯГ ІЗ ПРОТОКОЛУ**

12.12.2019 № 8

м. Харків

засідання вченої ради

Склад Вченої ради науково-дослідної установи «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» затверджено директором установи Гриценком А. В. від 30.01. 2019 р. у складі 27 осіб.

ПРИСУТНІ:

1. Голова Вченої ради – Гриценко Анатолій Володимирович – д-р геогр. наук, проф., директор
2. Заступник голови Вченої ради – Васенко Олександр Георгійович – канд. біол. наук, старш. наук. співроб., доц., перший заступник директора з наукової роботи, завідувач лабораторії досліджень екологічної стійкості об'єктів довкілля та природних територій особливої охорони
3. Заступник голови Вченої ради Дмитрієва Олена Олексіївна – д-р екон. наук, старш. наук. співроб., заступник директора з наукової роботи та маркетингу наукових досліджень, завідувач лабораторії екологічно безпечного природокористування, засобів і методів моніторингу довкілля
4. Секретар Вченої ради – Савченко Наталя Володимирівна – вчений секретар
5. Брук Володимир Вікторович – канд. техн. наук, в. о. завідувача лабораторії проблем формування та регулювання якості вод
6. Варламов Євгеній Миколайович – канд. техн. наук, старш. наук. співроб., завідувач сектору засобів і методів моніторингу навколишнього природного середовища лабораторії екологічно безпечного природокористування, засобів і методів моніторингу довкілля
7. Гутков Георгій Валентинович – завідувач сектору дослідження технологічних викидів забруднюючих речовин та еколого-енергетичного аудиту лабораторії охорони атмосферного повітря та систем управління відходами; голова первинної профспілкової організації
8. Жуковський Тимофій Федорович – канд. техн. наук, старш. наук. співроб., завідувач лабораторії охорони атмосферного повітря та систем управління відходами

9. Калініченко Олена Олексіївна – завідувач лабораторії еколого-аналітичних досліджень
10. Квасов Володимир Андрійович – канд. техн. наук, старш. наук. співроб., провідний науковий співробітник сектору засобів і методів моніторингу навколишнього природного середовища лабораторії екологічно безпечного природокористування, засобів і методів моніторингу довкілля
11. Клімов Олександр Васильович – канд. геогр. наук, завідувач сектору досліджень територій особливої охорони лабораторії досліджень екологічної стійкості об'єктів довкілля та природних територій особливої охорони
12. Коваленко Григорій Дмитрович – д-р фіз.-мат. наук, проф., старший науковий співробітник лабораторії радіоекологічної безпеки та радіаційного моніторингу
13. Козловська Оксана Вікторівна – науковий співробітник лабораторії радіоекологічної безпеки та радіаційного моніторингу; голова Ради молодих вчених
14. Крайнюкова Алла Миколаївна – д-р біол. наук, проф., завідувач лабораторії біологічних досліджень та біотестування
15. Маркіна Надія Кузьмівна – завідувач лабораторії екологічної гідрогеології та оцінювання екологічного стану територій
16. Палагута Оксана Анатоліївна – канд. техн. наук, старший науковий співробітник сектору засобів і методів моніторингу навколишнього природного середовища лабораторії екологічно безпечного природокористування, засобів і методів моніторингу довкілля; член Ради молодих вчених
17. Пісня Леонід Андрійович – канд. техн. наук, провідний науковий співробітник лабораторії оцінки впливу на навколишнє середовище та екологічної експертизи
18. Саввова Оксана Вікторівна – д-р. техн. наук, доц., старший науковий співробітник лабораторії радіоекологічної безпеки та радіаційного моніторингу
19. Свердлов Борис Соломонович – старший науковий співробітник лабораторії оцінки впливу на навколишнє середовище та екологічної експертизи
20. Ткачова Олена Володимирівна – завідувач сектору розробки систем управління відходами лабораторії охорони атмосферного повітря та систем управління відходами
21. Уберман Володимир Ілліч – канд. техн. наук, провідний науковий співробітник лабораторії проблем формування та регулювання якості вод
22. Хабарова Ганна Володимирівна – канд. техн. наук, старший науковий співробітник лабораторії радіоекологічної безпеки та радіаційного моніторингу, член Ради молодих вчених
23. Цапко Наталія Сергіївна – канд. техн. наук, начальник відділу міжнародного співробітництва та науково-технічної інформації; вчений секретар спеціалізованої вченої ради К 64.812.01
24. Шевченко Людмила Петрівна – завідувач сектору оцінювання екологічного стану територій лабораторії екологічної гідрогеології та оцінювання екологічного стану територій
25. Юрченко Анатолій Іванович – завідувач лабораторії природоохоронних заходів в агропромисловому та паливно-енергетичному комплексах

ЗАПРОШЕНІ:

Бабіч О. В. – провідний науковий співробітник, канд. техн. наук, УКРНДІЕП;

Мельник А. Ю. – науковий співробітник, УКРНДІЕП;

Черба О. В. – науковий співробітник, УКРНДІЕП;

Лачин С. В. – науковий співробітник, УКРНДІЕП;

Михайлова С. В. – науковий співробітник, УКРНДІЕП;

Ємельянов С. П. – науковий співробітник, УКРНДІЕП;

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

6. Про розгляд звіту про науково-дослідну роботу № 26 «Розроблення Порядку залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки» (проміжний звіт) на замовлення Мінприроди України.

Науковий керівник: Аніщенко Людмила Яківна

Доповідач: Свердлов Борис Соломонович

Рецензент внутрішній: Квасов Володимир Андрійович

Рецензент зовнішній: Чумаченко Сергій Миколайович, завідувач кафедри інформаційних систем Національного університету харчових технологій, д-р техн. наук, старш. наук. співроб.

6. СЛУХАЛИ:

Свердлов Б. С. – виступив з доповіддю про розгляд науково-дослідної роботи № 26 «Розроблення Порядку залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки» (проміжний звіт) на замовлення Мінприроди України. У своїй доповіді він розповів, що актуальність роботи викликана введенням в дію Закону України Про СЕО та відсутністю на законодавчому рівні детального врегулювання питань залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки.

У Законі про СЕО лише зазначено, що органи влади, які надають консультації за процедурою СЕО, за необхідності «...можуть залучати інші органи виконавчої влади або органи місцевого самоврядування, спеціалістів і науковців до консультацій у строки, які не перевищують строк подання зауважень і пропозицій...».

Основні завдання роботи:

1. Аналіз проблематики процедури стратегічної екологічної оцінки (СЕО) у частині організації та проведення консультацій з питань СЕО органами виконавчої влади різного рівня і проведення транскордонних консультацій Україною, як державою походження та зачепленою.
2. Розроблення принципів та порядку залучення спеціалістів і науковців до проведення консультацій за процедурою СЕО, виходячи зі світового досвіду СЕО та особливостей законодавства України.

Основні результати роботи:

1. Проаналізовані положення Закону України про СЕО, які стосуються організації та проведення консультацій з питань СЕО органами виконавчої влади різного рівня і проведення транскордонних консультацій Україною, як державою походження та зачепленою.
2. Вивчені наявні в Україні та за кордоном документи, які регламентують тимчасове залучення фахівців до різних сфер експертної діяльності.

3. Розроблені положення Порядку залучення спеціалістів і науковців до проведення консультацій за процедурою СЕО (у першій редакції), виходячи зі світового досвіду та особливостей законодавства України.
4. Положення порядку, які стосуються залучення спеціалістів і науковців до транскордонних консультацій за процедурою СЕО, будуть розроблені на другому етапі роботи.

Висновки:

1. Робота повністю відповідає затвердженому Технічному завданню.
2. У положеннях першої редакції Порядку залучення спеціалістів і науковців (далі експерти) до проведення консультацій за процедурою СЕО висвітлені:
  - основні принципи проведення консультацій із залученням експертів;
  - кваліфікаційні вимоги до осіб, які можуть бути залучені як експерти;
  - особливості договірних відносин між органом влади та експертами;
  - джерело та умови оплати праці експертів.
3. Впровадження «Порядку залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки» покращить умови здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки документів державного планування та сприятиме підвищенню еколого-економічного ефекту від прийняття зазначених документів.
4. Робота сприятиме зменшенню негативного впливу на довкілля та підвищенню рівня екологічної безпеки планованої господарської діяльності.

ВИСТУПИЛИ:

Ткачова О. В. – поцікавилася, чи є правомірним вживання у проекті Порядку терміну «експерти» замість слів «спеціалісти та науковці», застосованих у Законі України про стратегічну екологічну оцінку?

Хабарова Г. В. – запитала, чи передбачене у проекті Порядку вирішення питань фінансування спеціалістів та науковців, які залучатимуться до проведення консультацій за процедурою СЕО?

Варламов Є. М. – спитав, яким чином вирішуються у проекті Порядку питання забезпечення компетентності спеціалістів і науковців, які залучаються до консультацій?

Доповідач відповів на питання у повному обсязі.

Васенко О. Г. – запропонував ухвалити роботу та рекомендувати представити для розгляду до Мінекоенерго України.

Гриценко А.В. – відмітив, що робота відповідає технічному завданню та виконана у повному обсязі. Запропонував ухвалити звіт про науково-дослідну роботу, рекомендувати представити роботу для розгляду до Мінекоенерго України та приступити до відкритого голосування.

При відкритому голосуванні було подано 25 голоси:
«ЗА» – 25; «ПРОТИ» – немає; «УТРИМАЛИСЬ» – немає.

УХВАЛИЛИ:

Заслухавши інформацію Свердлова Бориса Соломоновича про розгляд науково-дослідної роботи № 26 «Розроблення Порядку залучення спеціалістів і науковців до консультацій з проведення стратегічної екологічної оцінки» (проміжний звіт) на замовлення Міністерства згідно Тематичного плану прикладних наукових досліджень за бюджетною програмою КПКВК 2401040 «Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері природоохоронної діяльності, фінансова підтримка підготовки наукових кадрів» УКРНДП на 2019-2021 роки, Вчена рада прийняла рішення звіт ухвалити та рекомендувати представити роботу для розгляду до Мінекоенерго України.

Голова Вченої ради

А. В. Гриценко

Вчений секретар

Н. В. Савченко